

LITTERAE CIRCULARES

AD

VENERABILEM CLERUM ALMAE DIOECESIS

QUINQUE-ECCLESIENSIS

DIMISSAE ANNO DOMINI 1939.

QUINQUE-ECCLESIIS TYP. „DUNÁNTÚL“ R. T.

II.

Abstinentia et ieiunium	10	Examen synodale et neopr.	44, 48
Actio Catholica munkaterve	53	Énekiskola (székesegyházi)	32
Albert Joannes	45		
Albert Josephus	10	Faust Antonius	27
Angyal Desiderius	55	Fehérváry Franciscus	55
Anyakönyvi kivonatok díjmentessége	49	Felajánlás Jézus szt. Szívének	53
Anyakönyvi kivonatok keresése 12,		Fényes Antonius	55
23, 41, 52, 58		Fényi Alexander	44
Anyakönyvi kivonatok külföldről	39	Fényképezés	57
Arató Josephus	44, 49	Fröschl Casparus	48
Arányi Geysa	27		
Ágoston Joannes	37	Gaál Joannes	23
		Gergely Antonius	23
Balatoni nyaralás	30	Gépjárművek	57
Balogh Franciscus	37, 48	Gyalokay Joannes	49
Baranyai Ernestus	10	Gyenis Josephus	45, 55
Bátai Stephanus	10	Gyuk Stephanus	10
Benedictio Papalis	47	Gyűjtések eredménye	40
Beruházási járulék	46		
Bérmaútak	9, 43	Halász Julius	49
Bíró Ludovicus	45	Hal Paulus	48
Blandl Georgius	48	Hardy Ernestus	22
Bőjti szózat	13	Házassági perek	56
Braun Stephanus	37	Hegedüs Ladislaus	48
Budavári Ladislaus	44	Hemrich Franciscus	23
Bujdosó Tiburtius	23, 44	Hidasi Joannes	45
		Himnusz (magyar)	50
Communio paschalis	9	Hirling Ladislaus	45
Concursus pro parochia: Tevel 10;		Hoffmann Adamus	28, 45
Babarc, Paks 22; Závod, Vár-		Horváth Josephus sen.	45
domb, Feked, Nagyvejke 28;		Horváth Ludovicus	23
Mágocs, Regöly, Kurd 37; Ibafa,			
Mecsekjánosi, Baranyaszent-		Illetékmentesség okiratoknál	45, 49
györgy 49; Garé	55	Indulgentiae novissimae	33
Cseh Franciscus	37	Indulgentia Portiunculae	21, 43
Csizmadia Aloisius dr.	55	Indulgentia „toties quoties“	35
		Irod. művek és folyóiratok ajánlása:	
Directorium	12	Actio Catholica: Örök vezé-	
Dubium propositum	36	rünk, szent István 24; Ajtai K.	
Dubniczky Ladislaus	37	dr.: Ah, hol vagy magyarok	
		tündöklő csillaga 41; Babócsay	
Egyházközségek új igazg. szab.	3	J.: Alleluja 46; Brisits Fr.: Ma-	
Erdélyi Ludovicus	48	gyar irodalomtörténet II. 24;	
Eucharisztia Társulat	11	Császár J. dr.: Zsoltárkulcs 58;	
Eucharisztikus triduumok	11	Kirchenblatt 12; Magyar Hází-	

munka 41; Megyesi Schwartz R. dr.: Magyarázata a m. orsz. kat. egyházközségek adózt. szabályzatának 41; Tower V.: Illemkódex papok és szerzetesek számára	58	Németh Paulus	55
Jegyesvizsgálat	56	Németh Stephanus	22
Jejunium et abstinencia	10	Németországi munkások	23
Jurisdictio	56	Nyaralás a Balatonon	30
Káplánállomás szervezése	50	Nyomdaköltségek	12
Káptalan Josephus	23	Obitus: Pius XI. 5, Léh Josephus 10, Rausz Aloisius 22, Hardy Ernestus 22, Németh Stephanus 22, Sperai Joannes 37, Pál Josephus 44, Plichta Adalbertus 48, Takács Stephanus 48, Csizmadia Aloisius dr. 55, Németh Paulus	55
Képeslapok terjesztése	57	Okiratilletékmentesség	45
Kiszler Julius	45	Ollop Ernestus	49
Kolbert Valentinus	37	Oltáregyesületek	11
Koronai tételek	9	Oratio imperata	21
Kosztolányi Paulus	10	Ordinatio	21, 47
Kovács Colomannus sen.	27	Orsz. kat. nagygyűlés	11, 28
Kovács Geysa	10	Oszkay Ludovicus	49
Kovács Paulus	48	O. T. B. A.	38
Kuhl Josephus	27	Papi lelkiyakorlatok	51
Kún v. Ludovicus	37	Papi lelkiyak. Kőszegen	41
Lehr Ignatius	23	Papnevelő Intézet	38
Léh Josephus	10	Pál Josephus	44
Lelkicsokor a Szentatyának	29	Pápakoronázási mise	28
Lengyel papok	56	Pásztor Andreas	37
Lickert Josephus	48	Pensio	27
Litterae SSmi Patris	25	Perselypéncz	57
Lócsi Stephanus	49	Personalia	10, 23, 27, 37, 45, 48, 55
Martinkovics Joannes	44	Péterfillér	27
Marycz Eleutherius	28, 45, 49	Pius XI.	5
Megyeri Kertváros (pécsi)	50	Pius XII.	19
Miklósi Stephanus	27	Plakettek terjesztése	57
Mindszenti Guilelmus	27	Plichta Adalbertus	28, 48
Missziókért	56	Politikai községi szolgáltatás	31
Molnár Josephus	10	Preces pro ordinandis	36
Motalkó autósok számára	57	Pro pace supplicatio	25
Müller Josephus sen.	23, 37	Püspök Paulus	23
Nagy Franciscus	10, 23, 49	Radiophonica ope benedictio	47
Nagy Stephanus	11, 28	Ragasztóbélyegek terjesztése	57
Nagyharsányi templom	57	Rausz Aloisius	22
Németh Ladislaus	49	Redling Joannes	49

IV.

Reinhardt Georgius	55	Tasnádi Josephus	10, 27, 37, 48
Reining Vendelinus dr.	44	Tábori lelkészi kinevezés	31
Rónaky Ladislaus	49	Theses pro coronis	9
		Tillinger Franciscus	27, 44
Sarlós Georgius	10, 27, 48		
Schäfer Josephus	55	Varga Ferdinandus	48
Schematismus	51	Varga Paulus	49
Schlachter Franciscus	44	Verhás Geysa	45
Simon Ludovicus	23	Vesztergombi Joannes dr.	37
Solymár Gabriel	37	Vesztergombi Josephus dr.	23
Spanyol templomok segítése	32	Vida Stephanus	45, 49, 55
Sperai Joannes	37	Visitationis Canonicae Ordo	9, 43
Szantner Josephus	44	Vota praesulis in exord. anni	1
Szeitz Andreas	23		
Szent olajok	32	Wagner Sigismundus	49
Székesegyházi Énekiskola	32	Waszner Franciscus	48
Szigethy Adalbertus	48	Weiszenburger Josephus	23, 37, 48
Szirt Stephanus	23		
		Zarándoklás (országos)	29
Takács Stephanus	48	Zentai Ludovicus	45
Tandlmayer Leopoldus	48		

A

PÉCSEGYHÁZMEGYEI PAPI NYUGDÍJINTÉZET
ALAP ÉS PAPI BETEGSEGÉLYZŐ ALAP

1939. ÉVI SZÁMADÁSA

	Pengő	f	Pengő	f
Kifizetett nyugdíjak:				
1. Péhm Kristóf, Pécs — — — — —	3.120	—		
2. Magyar Zsigmond, Tamási — — — — —	3.120	—		
3. Várady G. Viktor, Kamaraerdő — — — — —	1.392	—		
4. Pál József, Siklós † 1939. V. 30. — — — — —	1.300	—		
5. Dr. Csizmadia Alajos, Nyergesújfalu † 1939. XI. 1. — — — — —	2.860	—		
6. Bereczk János, Pécs — — — — —	3.120	—		
7. Vörös Kristóf, Mecsekalja — — — — —	3.120	—		
8. Dr. Jozgits János, Pécs — — — — —	3.120	—		
9. Pataki Antal, Sellye — — — — —	3.120	—		
10. Szommer Gyula, Bonyhád — — — — —	3.120	—		
11. Rudolf Mátyás, Pécs — — — — —	3.120	—		
12. Erdélyi Károly, Pécs — — — — —	3.120	—		
13. Horváth Mihály, Pécs — — — — —	3.120	—		
14. Dióssy József, Pécs — — — — —	3.120	—		
15. Takács Mihály, Pestszenterzsébet — — — — —	3.120	—		
16. Trinn János, Pécs — — — — —	3.120	—		
17. Hetényi Alajos, Hosszúhetény — — — — —	1.344	—		
18. Püspökpusztai kiseg. lelkész — — — — —	326	40		
19. Hardy Ernő, Budapest † 1939. II. 17. — — — — —	300	—		
20. Mózes András, Dunaszekcső — — — — —	3.120	—		
21. Kuhl József, Zomba — — — — —	2.080	—		
22. Arányi Géza, Villány — — — — —	2.080	—		
23. Varga Pál, Balatonújhely — — — — —	600	—		
24. Mindszenti Vilmos, Pécs — — — — —	2.400	—	58.362	40
Scitovszky-tér 21. sz. ház kiadásai — — — — —			5.408	19
			63.770	59
Kiadás összesen				

Hátralékos papi nyugdíjárulék volt 1938. XII. 31-én — — — — —	P	21.236.83
Az év folyamán töröltetett — — — — —	P	101.26
	P	21.135.57
1939. évi papi nyugdíjárulék előírás — — — — —	P	45.223.74
Késedelmi kamatok — — — — —	P	4.099.12
	P	70.458.43
Befizetett járulékok 1939. évben — — — — —	P	51.670.25
Túlfizetés 1938. évben — — — — —	P	25.05
	P	51.695.30
Hátralékos papi nyugdíjárulék 1939. XII. 31-én — — — — —	P	18.763.13

Kereszty Ferenc s. k.
h. igazgató.

Pécs, 1939.

Ezt a számadást átvizsgáltuk

A N Y U G D Í J -

Pécs, 1940.

dr. Gebauer Miklós
h. elnök, biz. tag.

Czernohorszky József
biz. tag.

Blandl György
biz. tag.

dr. Gasparich György
biz. tag.

PÉCSEGYHÁZMEGYEI PAPI BETEGSEGÉLYZŐ ALAP

KIADÁS			BEVÉTEL		
	Pengő	f		Pengő	f
Kifizetett segélyek:*			1938. évi maradvány — — —	2.770	70
1. Horváth József — — —	100	—	1939. évben befizetett díjak —	2.393	14
2. Bártai István — — —	125	76	Az Alapítványi Hivatal adománya	661	—
3. Németh István — — —	521	—	I. b. Fodor József hagyománya —	300	—
4. Laczfy Emil — — —	100	—	Kamatok — — — — —	75	94
5. Rónaky László — — —	1.219	—			
6. Lehr Ignác — — —	60	—			
7. Lukács István — — —	50	—			
8. Barcza Tivadar — — —	180	—			
9. Curilovic Ottó — — —	150	—			
10. Gerlai György — — —	80	—			
11. Hardy Ernő — — —	121	96			
12. Plichta Béla — — —	1.031	20			
13. dr. Vértesi Frigyes — — —	500	—			
14. dr. Kápolnai Zsigmond — — —	73	06			
16. Biró Lajos — — —	185	50			
15. Marycz Elemér — — —	100	—			
17. dr. Szijjártó Nándor — — —	30	—			
18. Kovács Kálmán — — —	230	—			
19. Feuerbach Péter — — —	130	—			
20. Bucz Emil — — —	27	—			
Kiadás összesen:	5.014	48	Bevétel összesen:	6.200	78
			Kiadás összesen:	5.014	48
			Maradvány 1939. dec. 31-én:	1.186	30
* Ezen felül az Egyházmegyei Pénztárból kifizetettek még a következő segélyek:					
1. Hardy Ernő — — —	351	30			
2. Gerlai György — — —	720	—			
3. Németh István — — —	306	62			
Összesen:	1.377	92			

Pécs, 1939. december 31-én.

Kereszty Ferenc s. k.
h. igazgató.

Kiss Lajos s. k.
apát, kanonok, püspöki biztos.

1939.

I.

Tisztelendő Testvérek! Kedves Híveim!

106

1939

Sok szeretettel köszöntlek benneteket az új esztendő küszöbén és szívemből kívánom, hogy ez az új év ismét közelebb hozzon szent hitünk Szerzőjéhez, Jézus Krisztushoz, aki az Alfa és Omega, a Kezdet és a Vég. Vezéreljen minket a betlehemi csillag fénye, mint vezette egykor a napkeleti bölcseket, hogy eljussunk a mennyei Betlehemhez. Az élő hit világossága mellett nem tévedhetünk el, habár talán néha ez a világosság elhomályosul is, akár azért, mert ebben a már Isten ellen is lázadó gonosz világban a kételkedés, kísértés zavarba ejt, akár mivel nem törődünk Szent Péter intelmével: „*Józanok legyetek és vigyázzatok, mert a ti ellenségetek az ördög, mint ordító oroszlán körüljár, keresvén akit elnyeljen; erős hittel álljatok ellen neki, tudván, hogy ugyanaz a szenvedés vár a ti testvéreitekre, kik e világon vannak,*“ (I. Pét. 5, 8-9.) Nem kerülhették el a napkeleti bölcsek Heródesüket. Mi is találkoztunk már és még találkozunk Heródeseinkkel. De ahogyan azoknak nem árthatott, nekünk sem árthatnak, ha az élő hit világosságában járunk. Erre épen ebben az évben lesz szükségünk. Elmúlt a drága Eucharisztikus Világkongresszus és a Szentjobb-járás éve. Ünnepi hangulatban kezdtük meg és megszentelt emlékek ünnepi hangulatával zengtük Szilveszter-estén a Te Deumot. Soha nem volt talán a magyarnak ilyen áldott esztendeje, mint a lefolyt év. Nem tudok meghatottság nélkül gondolni arra az örömhírré, hogy áldott lelkű Szent Atyánk Magyarországot választotta a XXXIV. Eucharisztikus Világkongresszus színhelyévé. Hogy ez mit jelentett szegény magyar nemzetünknek és kicsi országunknak mennyire javára szolgált, azt akkor

A főpásztor
újévi
szózata.

sejtettük, de valójában csak most tudjuk. Minden várakozásunkat felülmúló sikerrel végződött, noha elég akadállyal kellett megküzdeni. Háborús hírek, gonosz sajtóközlemények, a készülődőket elriasztó, ismeretlen forrásokból származó üzenetek, határozólat, mind kétségessé tették a Kongresszus sikerét. De országunk katolikus népe, közöttük Ti is, Tisztelendő Testvéreim és Kedves Híveim, egyre fokozódó lelkesedéssel vettétek ki részeteket az előkészítés munkájából. Gondoljunk vissza, idézzük emlékezetünkbe, mi történt az egyházmegyei körzeti eucharisztikus napokon: Bonyhádon, Dombóváron, Dunaföldváron, Hőgyészen, Papdon, Máriagyúdon, Mohácson, Pakson, Pécsváradon, Sellyén, Simontornyan, Szekszárdon, Szentlőrincen, Szigetváron, Tamásiban, Tolnán és végül Pécsen. Hány népmisszió, triduum, lelki gyakorlat előzte meg az Eucharisztikus Világkongresszust. Az élő hit világossága gyúlt ki sok tespedő lélekben és lánggal lobogott milliók szívében nemcsak nálunk, hanem a földnek minden sarkában. A dunai eucharisztikus körmenet minden káprázatát felülmúlta az eucharisztikus Jézus szeretetétől áthatott lelkek ragyogása, hitvallása és az erkölcsi csodák egész láncolata. Ó, sohase felejtkezzetek meg ezekről a napokról Tisztelendő Testvéreim és Kedves Híveim! Örökítsétek meg emlékét minden templomban és minden családi szentélyben. Nagyon boldognak érzem magam, hogy ennek az évnek emlékére felszentelhettem a nagyharsányi új templomot, az őcsényi és bátai templomok pedig tető alá kerültek.

Nem is tudom, hogyan háláljam meg jószágokat és áldozatos fázódásaitokat. Az Úr Jézus szent áldása pihenjen rajtatok!

Maradjatok hűek szent vallásunkhoz, az Úr Jézus földi Helytartójához, aki annyi közvetlen szeretettel fogadta legutóbb is Rómában a magyar zarándokokat. Maradjatok hűek tántoríthatatlanul szent hitünkhöz. Senki másra ne hallgassatok a hit és erkölcs dolgában, hanem csak az Egyházra. A vallás nem politika és a politika nem vallás. Az az egy bizonyos, hogy a vallásos ember nem lehet rossz hazafi. Erre legjobb példa első szent királyunk, Szent István. Voltak az ő idejében is magyarok, akik a vallásos királytól féltették az országot. Épen ebben a Szent Király jubileumától hangozó esztendőben tudtuk meg országunk legalaposabb történettudósainak írásaiból és előadásaiból, hogy Szent Istvánnál nagyobb királyunk nem volt és alkotásai országunk fenntartó erejévé lettek kilencszáz éven át. Hatalomra vágyó ellenfeleinek lelke elhintette a magyar népben a széthúzás és elleneségeskedés magvát. Hányszor csírázott ki ez a mag a hosszú kilenc évszázad alatt, nem egyszer végveszedelembé sodorva a nemzetet. Valóban elmondhatjuk: „Isten irgalmassága, hogy nem pusztultunk el“. De Isten irgalmassága mellett főképen annak köszönhetjük életünket, hogy első Szent Kirá-

lyunk legdrágább hagyatékához, a szentistváni alkotmányhoz tűzön-vizen keresztül makacsul ragaszkodtunk.

Szinte elképzelhetetlen, hogy ez a magyar nép valaha is hűtlenné legyen első királyától örökölt hitéhez és ne tegye felelősekké mindazokat, akik szentségtelen kézzel nyúlnak Szent István alkotmányához, felelősekké különösen azért a magyar vértengerért, amibe ennek a nemzetfenntartó alkotmánynak megvédése századokon át került. Méltán ünnepeltük tehát Szent István királyunk halálának kilencszáz éves fordulóját.

A nemzet ünneplése méltó volt nagy királyunk emlékéhez. Örökké emlékezetesek maradnak: a május 30-i nagy ünnep Budapesten az Ország-ház-téren és a Szent István körmenet a Hősök-terére; az Aranyvonat országjárása Szent István Jobbjával; a Székesfehérvárott augusztus 18-án tartott törvényt nap, melyen az ország kormányzójának jelenlétében az országgyűlés két házának tagjai a m. kir. kormány javaslatát elfogadták, az ország kormányzója pedig szentesítette s így törvénybeiktatták Szent István király emlékét és megdicsőülésének napját, augusztus 20-át nemzeti ünneppé tették; végül augusztus 20-a és a vele kapcsolatos ünnepek. Ezekhez gondviselészerűen fűződik a felvidéki magyar testvérek 20 évi rabság után való felszabadulása, mint gyümölcse annak az eget ostromló sok magyar imádságnak és buzgóságnak, mely az Eucharisztikus Kongresszus napjain és a Szent István-ünnepek alatt az élő hittől áthatott lelkekben fellángolt.

Az egész szent esztendő tehát valóban áldott év. Sohasem imádkoztunk oly sokat és buzgón; sohasem apostolkodtak annyit papok és szerzetesek, férfiak és nők, mint a letűnt esztendőben. Sok hálával és köszönettel tartozom Nektek, Tisztelendő Testvéreim és Kedves Híveim. Fogadjátok fáradozásaitokért legőszintébb főpásztori elismerésemet. Egyben újévi jókívánásaitok viszonzása fejében bőséges Isten-áldást kérek minden Istent dicsőítő, földi országát terjesztő munkálkodástokra.

Jézus legszentebb Szívébe és Nagyboldogasszonyunk oltalmába ajánlom édes mindnyájunkat és drága hazánkat.

107

1939

A nm. püspöki kar múlt évi október 4-én tartott értekezletén jóváhagyta a Katolikus Egyházközségek Igazgatásának újonnan átdolgozott Szabályzatát. Ezt a szabályzatot jelen soraimmal az egyházmegye minden egyházközségére nézve kötelezővé teszem és ezzel minden más, akár régebbi, akár újabb, bármi módon jóváhagyott egyházközségi Szabályzat érvénye megszűnik.

Az egyház-
községek új
igazgatási
Szabályzata.

Az új szabályzat hatálya 1939. január 1-től kezdődik úgy azonban, hogy a már megválasztott egyházközségi képviselők és tanácstagok mandátumai lejártukig érvényben maradnak. A legközelebbi választások azonban már az új szabályzat szerint tartandók. Tegyük fel, hogy N. egyházközség 30 képviselője közül 15-nek mandátuma 1939. március 1-én lejár. Ez esetben március 1-ig a jelenlegi képviselőtestület, tisztikar és tanács működik. Március 1-én 15 képviselő a régi Szabályzat 21. §-a szerint kilép, a másik 15 képviselő mandátuma azonban további három évre érvényben marad. Viszont a kilépő 15 képviselő helyett az új Szabályzatban. (13. § 1/a.) megszabott teljes képviselői szám fele választandó, míg az ugyanezen szabályzatban megállapított teljes szám csak a következő 3 éves ciklus végén fog megvalósulni. Ellenben a képviselőtestület megalakulása, a tisztikar és tanácstagok megválasztása tekintetében az új Szabályzat mindjárt első ízben is érvénybe lép stb.

Mivel az egyöntetűség kedvéért súlyt helyezek arra, hogy az egyházmegye területén mindenegyes egyházközség a most megjelent Szabályzat alapján működjék, ettől eltérő szabályzatot többé nem hagyok jóvá. Ahol pedig a helyi körülmények a Szabályzatot lényegében nem érintő és azzal nem ellenkező intézkedést (pl. a képviselőtestület tagjainak a hívek különböző kategóriáiból való arányos választása tekintetében) tennének elkerülhetetlenül szükségessé, módjában áll a képviselőtestületnek a Szabályzat keretén belül alkalmas szabályrendeletet alkotni, amelynek jóváhagyását minden esetben külön-külön akkor teszem megfontolás tárgyává, ha szabályszerű jegyzőkönyvi határozatként felterjesztik.

A most elrendelt Szabályzat az Adóztatási Szabályzattal egybekötve és tárgymutatóval ellátva jelent meg és 1.20 P-ért kapható a Szent István Társulatnál, annak pécsi fiókjánál is. Egy példányt jelen körlevelemhez minden plébánia részére csatolok, melynek az ára az egyházközségi pénztárak terhére elszámolva *a tavaszi korona alkalmával fizetendő be a ker. esperesek útján.*

Kelt Pécsen, 1939. évi január 6-án.

† FERENC s. k.
püspök.

1939.

II.

Obitus SSmi
Patris Pii XI.

Venerabiles Fratres et Filii Dilectissimi!

401

1939

Quod ultimis diebus metu animos nostros terribili imbu-
ebat, quod per aliquot annos trepidantes timebamus, insecu-
tum est: Sanctissimus Pater et Dominus Noster, Vicarius
Christi et Caput Ecclesiae Eius, Pius Papa XI. hodierna die
e vivis sublatus est. Pallida mors, crudelis iste hostis et
immanis vitae humanae, clausit oculos, qui tantum amorem,
tantam benevolentiam, tantos spei et fiduciae sensus in orbem
terrarum diffundebant, conquiescere coegit cor, quod amore
nostri flagrare nunquam destitit.

Sicut grex conturbatus, cuius pastor percussus est, per-
territi oculos in Civitatem Vaticanam lacrimantes coniicimus:
„Cecidit corona capitis nostri . . . propterea moestum factum
est cor nostrum, ideo contenebrati sunt oculi nostri“. (Lam.
5, 16—17.) Squalidis undique fluctibus irruitur S. Petri na-
vis, quam qui regeret, obdormitus iacet torpefactus. Principes
tenebrarum et sordes populorum convenerunt in unum ad-
versus Dominum et adversus Christum eius, ut sponsam eius

sanctam atque immaculatam perderent et non est dux, qui pugnet contra eos.

Septemdecim ante annos in tempore turbulentissimo thronum S. Petri ascendens totam ad res nationum religiosas, sociales et politicas voluntati divinae conformandas curam suam contulit. In diversitate idearum et conceptuum, necnon in falsarum opinionum erroribus, unicum fundamentum veritatis immobile remansit. Encyclicae eius — sive de iuventute educanda, sive de matrimonio christiano, sive de iustitia sociali agatur — absque ullo humano respectu inextinguibile lumen accendunt in tenebris errorum modernorum, qui totum genus humanum exitio inducere vellent.

Quis enumerare possit cuncta eximia, quae ipse in vita christiana restauranda peregerat? Institutum Actionis Catholicae, cui ipse se auctorem praebuit, cuiusque ipsi semper summa cura erat, ubique terrarum diffusum saluberrimos fructus attulit. Quos tamen fructus fovere et conservare non possunt, nisi sacerdotes sancti et perfecti, qui dignitatem sacerdotalem omni tempore maximi aestiment oportet. Vitae sacerdotalis sanctitatem in suo exemplo tam lucide et coruscante illustravit, ut honorem ac reverentiam cunctorum etiam acatholicorum, imo et hostium sibi Ecclesiaeque Christi promereret.

Gratia ipsi aetatis venerandae adornato obvenit, ut iubilaea egregia celebrans et ingentes fidelium multitudines ad Petram Principis Apostolorum invitans auctoritatem Ecclesiae exteriori quoque auget. Ipsius honorem amplificant numerosi Servi Dei venerabiles, quos sollemni ritu Sanctorum catalogo adscripsit.

Toto pectore res missionum amplexabatur nihil praetermittens, ut infideles universi ad Evangelii lumen perducerentur, et oves errantes ad unum Summi Pastoris ovile reportarentur. Quis enim nesciret salutaria ipsius statuta donaque innumera tum materialia, tum spiritualia, quibus in vera fide propaganda laborantes ditaverat?

Sollicitudine omnium ecclesiarum constrictus omnes nationes aequo amore et diligenti cura complexus est, maxime tamen debiles, humiliatas ac patientes, inter quas gentem nostram tali caritate eximia paterna semper locupletabat, cuius nunquam omnino immemores esse poterimus. Quae quidem caritas iucundissime apparuit iam in celebratione anni S. Emerici Ducis jubilaris, sed praestantissime nobis diffusa est, cum patriam nostram anno sancto praeterito in honorem S. Stephani Regis celebrato sollemnitatibus Congressus Eucharistici Internationalis mirabilibus donare dignata est.

Quot dolores, quot moerores in novissimis annis cor vere paternum perpeti debuerat videns pacem populorum in dies magis-magisque periclitari. Condolescenti animo audivimus verba eius anxia, quibus optimus pater vitam suam iterata vice pro rebus pacis populorum Omnipotenti obtulerat. Nunc autem lacrimis non ipsum, sed nosmetipsos prosequentes et intimas gratias Deo, qui eum nobis dederat et abstulerat, agentes, piissimas praeces effundamus, ut quem Jesus Christus in terris dignissimum Ecclesiae Suae Sanctae praeficere dignatus est, eundem ad coronam vitae aeternae sublimare non dedignetur, eidemque Ecclesiae Suae pastore orbatae digno capiti ulteriori provideat.

Ut igitur exsequiae Sanctissimi Patris digne celebrentur, novusque Pontifex Deo adiuvante quo citius ac feliciter eligatur, hisce sequentia in universa dioecesi servanda decernimus :

1. Tristi notitia ex his meis litteris percepta, fidelibusque communicata usque ad diem sollemnium exsequiarum quotidie post missam parochialem a celebrante cum populo fideli ter Pater et Ave pro defuncto Augusto Pontifice recitentur.

2. Die vero 15. Februarii pro anima denati Ssmi Patris Missa cantata de Requiem cum Libera in omnibus ecclesiis parochialibus et filialibus maioribus, quantum fieri potest, peragi oportebit, ad quam magistratus, sodalitates et conso- ciationes catholicae cum omnibus fidelibus tempestive invitentur.

3. Tribus diebus exsequias sollemnes praecedentibus mane meridie et vespere immediate post salutationem angelicam omnes cunctarum ecclesiarum campanae per horae quadrantem in signum luctus communis orbis catholici pulsentur.

4. Die 16. Februarii Missa sollemnis coram exposito Ssmo Sacramento pro eligendo novo Pontifice tamquam votiva pro re gravi et publica simul causa decantanda erit.

5. Ab ipsa autem exsequiarum die in quolibet Sacro sumatur collecta pro electione novi Pontificis, usquedum facta electio certo innotuerit. In fine vero Sacri parochialis recitentur ter Pater et Ave in eundem finem. In istis autem diebus omnes alias collectas a me imperatas prohibitas esse volo.

Defuncto Summo Pontifice collecta pro Papa in rubricis praescripta commemoratioque in Canone Missae usque ad electionem novi Pontificis cessabunt. Omnes vero sacerdotes dioecesani tria Sacra pro ipso defuncto offerre tenentur.

In civitate autem nostra Quinque-Ecclesiarum praeter supradicta sequentia adhuc praecipiuntur:

Die 15. Februarii in Ecclesia mea Cathedrali hora 8-a persolvetur Officium Defunctorum cum tribus Nocturnis et Laudibus, dein vero sollemne Requiem cum quinque absolutionibus ad castrum doloris, ritu in Pontificali Romano praescripto. His autem finitis Sacrum Sollemne Angelorum decantabitur.

Ut autem fideles praescriptis sollemnitatibus congrua devotione interesse possint, obtentis hisce litteris quocitius adoceantur: de vita insigni sanctitateque exemplari Ssmi Patris summopere admiranda, necnon de divina Primatus Romani Pontificis institutione, eiusdemque tum ad Ecclesiae unitatem servandam, quum ad salutem animarum promovendam utilitate.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 10. Februarii a. 1939.

† **FRANCISCUS** m. p.
episcopus.

1939.

III.

433

1939

Proximo tempore vernali Deo adiuvante Visitationem Canonicam in districtibus Simontornyaensi et Dunaföldvárensi instituemus sacramentumque S. Confirmationis distribuemus ordine sequenti:

Ordo
Visitationis
Canonicae et
S. Confirma-
tionis.

die 30. Aprilis in Regöly	die 8. Maii in Simontornya
„ 1. Maii „ Tamási	„ 9. „ „ Németkér
„ 2. „ „ Felsőnyék	„ 10. „ „ Paks
„ 3. „ „ Ozora	„ 11. „ „ Dunakömlőd
„ 4. „ „ Pincehely	„ 12. „ „ Bölcse
„ 5. „ „ Miszla	„ 13. „ „ Dunaföldvár civ. int.
„ 6. „ „ Kisszékely	„ 14. „ „ Dunaföldvár civ. ext.
„ 7. „ „ Pálfa	

Die vero 28. Maii, quae est Dominica Pentecostes, fideles parochiarum Quinque-Ecclesiensium hora 8-a mane in Ecclesia Cathedrali confirmabimus.

434

1939

Canoni 131. Codicis Juris Canonici, necnon Statutis synodi dioecesanae conformiter pro anno currenti sequentes theses a ven. clero dioecetano elaborandas, id est in coronis discutiendas proponimus:

Theses pro
coronis.

pro corona vernali e sociologia: „Nemzeti szocializmus és katolicizmus.“

pro corona autumnali e dogmatica speciali: „A tökéletes bánat lényege és ereje az újszövetségben.“

435

1939

Vigore facultatis a S. Sede Apostolica die 13. Januarii a. 1938. sub nro 226/38. ad quinquennium obtentae tempus praecepti paschalis a Dominica I. Quadragesimae usque ad festum SS. Trinitatis inclusive extendimus. In iis autem parochiis, ubi sacrae missiones, exercitia spiritualia, institutiones catecheticae publicae, aliaeque huiusmodi piae conciones pro populo fideli habeantur, aut sacrorum curionum quoquomodo desit copia, aliave suppetat

Tempus
communio-
nis
paschalis
prolongatur.

rationabilis causa, adimplementum praecepti paschalis quocunque anni tempore permittimus.

436

1939

Disciplina
ieiunii et
abstinentiae
pro a. 1939.

Quod ad disciplinam ieiunii et abstinentiae attinet, tenore facultatis a S. Congregatione Concilii sub nro 2575/1937. ddo 26. Maii a. 1937. ad quinquennium prolongatae, pro anno currenti easdem volumus vigere ordinationes, quae in litteris circularibus a. 1926, sub nro 125/1926. promulgatae erant. Dictae ordinationes Dominica Quinquagesima ex ambone ab animarum pastoribus lingua vernacula praelegendae sunt.

437

1939

Obitus
Josephi Léh.

Tristi animo decessum *Josephi Léh* parochi Tevelensis ven. clero communico, qui die 1. Februarii apoplexia tactus inexpectate mundana reliquit anno aetatis suae 54-o, sacerdotii vero 29-o. Anno 1910. ad sacerdotium promotus diversis in locis cooperitoris munere fungebatur, anno 1921. administratio parochiae Pári eidem commissa est, deinde annis 1922—1930. parochum egit in Hőgyész, unde erga preces proprias translatus est ad paroeciam Tevel, quam usque ad ultimum halitum bonus pastor animarum rexit. Animam sacramentis pie recreatam Deo reddidit, quam precibus triumque Sacrorum suffragiis praescriptorum omnibus enixe commendo. R. i. p.!

438

1939

Personalia.

Josephus Molnár cap. loc. Vasasensis nominatus et investitus est parochus in Görcsöny.

Paulus Kosztolányi nominatus est capellanus expositus in Vasas. *Georgius Sarlós* coop. Aparensis missus est administrator ad. int. ad Tevel, *Stephanus Gyuk* coop. Bölcske-ensis translatus est subsidiarius ad Görcsöny, *Ernestus Baranyai* coop. Palotabozsok-ensis factus est vicarius in spirit. parochi Hosszúhetényensis.

Cooperatores translati sunt: *Josephus Tasnádi* e Pécsbányatelep ad Palotabozsok, *Geysa Kovács* e Sásd ad Pécsbányatelep, *Franciscus Nagy* e Tevel ad Apar. *Josephus Albert* vicarius in spir. Hosszúhetényensis translatus est cooperator ad Sásd. *Stephanus Bártai* valetudinarius missus est cooperator in Regöly.

439

1939

Concursus
pro parochia
Tevel.

Beneficium parochiale Tevel liberae meae collationi Episcopali obnoxium concursui publico usque ad 15. Martii a. c. duraturo hisce expono.

Dictum beneficium assequi cupientes — in examine synodali approbati —
velint suos recursus usque dictum terminum mihi exhibere.

440

1939

Azoknak a csodálatos lelki élményeknek felújítása céljából, amelyeknek az elmúlt év májusában boldog részesei voltunk és az Eucharisztikus Kongresszus különös hatásainak megerősítése és elmélyítése végett a magyar püspöki kar úgy határozott, hogy az idei országos kat. nagygyűlést május 18—21. napjain rendezteti Budapesten. Az Actio Catholica Orsz. Elnöksége minden plébániára idejében eljuttatja az erre vonatkozó tudnivalókat.

Országos
Kat. Nagy-
gyűlés és
eucharisz-
tikus
triduumok.

Hogy a renovatio ünnepeire kellőképpen felkészülhessünk, felhívom a plébániavezetőket, hogy lehetőleg a nagybőjt folyamán és lehetőség szerint minden plébánián eucharisztikus triduumot, lelkigyakorlatot vagy népmisziót tartsanak és buzdítsák a híveket a legméltóságosabb Oltáriszentség fokozottabb tiszteletére és szeretetére s a budapesti ünnepeken való tömeges részvételre.

441

1939

Fontos érdeke a lelkipásztori törekvéseknek, hogy az eucharisztikus szentév és Eucharisztikus Világkongresszus lelki hatásai a hívek lelkében minél maradandóbbak legyenek. A szentév folyamán megújult híveink lelki élete, az Eucharisztia iránti tisztelet olyan mértékben fokozódott, hogy a világ minden részéből összejött katolikusok épültek az itt tapasztalt buzgóságon. Ilyen kiváló alkalom a híveknek eucharisztikus szellemmel való eltöl-
tésére talán a mi életünkben már nem fog visszatérni.

Az oltáregye-
sületek és az
Eucharistia
Társulat
ajánlása.

Szükséges tehát, hogy az eucharisztikus lelkület állandó fejlesztéséről és fönntartásáról intézményesen gondoskodjunk. Egyik kiváló módja ennek a törekvésnek az Oltáregyletek működése. Felhívom tehát a lelkipásztorokat, hogy a Stat. Syn 533 §-ának értelmében járjanak el az oltáregylet alapítása és fejlesztése céljából. Elrendelem, hogy a már megalakított Oltáregyletek helyi igazgatói jelentsék be a törzskönyv revideálása céljából a pécsi központi oltáregylet igazgatójának az egylet összes jelenlegi tagjait akkor is, ha időközben a belépett új tagokat bejelentették volna. Elrendelem továbbá, hogy a fiókegyletek küldjék be az évi jelentést a múlt évről, valamint a tagsági díjakat. A Stat. Syn. fentemlített §-a elrendeli azt is, hogy a plébániában rendszeresített szentségimádás napján befolyó perselypénz felét a lelkipásztorok a központi oltáregyletnek küldjék be. Megkívánom, hogy ez a rendelkezés a f. évben foganatosíttassék. Az összeget a Pécs megyei Alapítványi Hivatal csekkszámájára fizessék be a plébániavezetők „Oltáregylet“ jelzéssel. A központi oltáregylet igyekszik megfelelni anyagi ereje szerint és kellő támogatás mellett annak a célkitűzésnek, hogy az arra

szoruló szegény templomokat egyházi felszerelésük kiegészítésében segítse. A rászoruló templomok ilyen irányú folyamodványait a Stat. Syn. 533. §-nak 3. bekezdésében leírt módon, kellően felszerelve f. évi március 15-ig intézzék a központi oltáregylet elnöknőjéhez Zichy Lujza grófnő Öméltóságához. (Pécs, Scitovszky-tér 7.) Az oltáregylet szervezése és vezetése ügyében szívesen szolgál felvilágosítással Várkonyi János igazgató.

Szorgalmazni kívánom azt is, hogy tő papjaim is mélyítsék el az Oltáriszentség iránti tiszteletüket. A Stat. Syn. erre nézve is tartalmaz üdvös rendelkezéseket a 3. §-ban. Amint 1937. évi VII. körlevelemben hangoztattam, most is ismételni kívánom, hogy papjaim közül minél többen lépjenek be az Eucharistia Társulatba és végezzék buzgón a heti egy órai szentségimádást. Azok, akik már bejelentették belépésüket az Eucharistia Társulatba, de felvételi lapot nem kaptak és a Társulat értesítőjét nem indították meg címükre, jelentkezzenek újra az egyházmegyei igazgatónál: Várkonyi János spirituálisnál.

442

1939

Nyomdaköltségek az 1933. évre és az új Directorium ára.

A múlt évi egyházmegyei nyomdaköltségekre minden pap személynként 1 P 50 f-t tartozik a ker. esperesek útján a tavaszi korona alkalmával befizetni. Ugyanígy rovandó le az új Directorium ára is, példányonként 1 P 50 f-rel. A templomok, kápolnák példányainak ára az illető templomok és kápolnák pénztárait terheli.

443

1939

Anyakönyvi adatok kerestetnek.

Scheierling Miklósnak és Hildebrand Anna Máriának, akik Véménden 1797. febr. 27-én kötöttek házasságot, születési és halálozási adatai kerestetnek. Az eredmény beküldendő az egyházmegyei hatósághoz.

444

1939

Kirchenblatt ajánlása.

A Pfarrbote című német nyelvű havi egyházi lap kiadóhivatalának értesítése szerint ez évtől kezdődőleg *Kirchenblatt* címmel jelenik meg. Előfizetési ára az eddigi évi 1·20 P marad. A lapot német anyanyelvű híveim lelkipásztorainak különös figyelmébe ajánlom. Egyházi és nemzeti érdekből legyenek rajta, hogy lehetőleg minden katolikus családhoz eljusson. Kiadóhivatala: Budapest, VIII. Mária u. 23. l. 12.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 13. Februarii a. 1939.

† FRANCISCUS m. p.
episcopus.

A kiadásért felelős: Dr. Erdélyi Gyula, szentszéki jegyző, Pécs.

1939.

IV.

Tisztelendő Testvérek! Kedves Híveim!

406

1939

Alig találok szavakat, annak a megfoghatatlan nyugtalanságnak jellemzésére, melyben a világnak csaknem valamennyi népe vergődik. Valóságos vitustánc hatalmasodott el a nemzeteken. Amit a vitus-táncban szenvedő betegeknel észlelünk, ugyanazt állapíthatjuk meg az agyonhajszott nemzetekről és az egész emberiségről: ingerlékenyek, arcuk kipirult, érverésük szaporább. Kavarog minden körülöttünk. Politikai, társadalmi, vallási élet-szemléletek forgatagába jutottunk. Máról-holnapra új meg új tanok tűnnek fel. A vérség és fajiság kábulatában megfélekedünk arról, hogy egy Atyának vagyunk gyermekei. De nemcsak erről feledkezünk meg, hanem könnyen megfélekedünk az Atyáról, az egy Istenről és akit küldött, Jézus Krisztusról. Megfélekedünk arról, hogy por és hamu vagyunk, és hogy életünk e földön, mint „a pára, mely kevés ideig látszik s azután elenyészik.“ (Jak. 4, 14.) Megfélekedünk arról, hogy a sokat hangoztatott „keresztény“ szó milyen fogalmat takar és aki kereszténynek vallja magát, nem mindig felel meg keresztény nevének. Nekünk K. H., hacsak nem akarjuk kockára tenni hitünket és nem akarjuk, hogy bennünk hitünk szerzőjének, Krisztus Jézusnak érettünk ontott drága Szent Vére kárbavesszen, vigyáznunk kell: a látszat meg ne tévesszen. Azt írja Szt. János: „*Szeretteim, ne higgyetek minden léleknek, hanem vizsgáljátok meg, vajjon Istentől vannak-e, mert sok hamis próféta ment szét a világba*“ (1. Ján. 4, 1.) Ezért felettébb üdvösséges kissé foglalkozni azzal a kérdéssel, mi teszi az embert kereszténnyé, miről ismerhetjük meg, hogy valaki keresztény, melyek a keresztény embernek ismertető jegyei. Ezt szükséges tudni, hogy a valóságot megkülönböztessük a hamisságtól,

Böjti szózat.

hogy megérthessük és megérezhessük az emberek szavaiból, írásaiból, a cselekvéseikben megnyilvánuló szellemből, vajjon keresztények-e, vagy nem. Ez nekem nem közömbös. Krisztus nyájának főpásztora vagyok a pécsi püspöki egyházmegye területén. Nekem tudnom kell, nem szabad megfeledkezni arról, amit Szt. Pál mondott az efezusiaknak: *„Tudom, hogy elmenelelem után ragadozó farkasok jönnek közéték és nem kímélik a nyáját. Sőt köztetek is támadnak férfiak, akik fonák dolgokat beszélnek, hogy maguk után vonják a tanítványokat.“* (Ap. Csel. 20, 29.) Hogy ezek a ragadozó farkasok hogyan jönnek közénk, tudjuk az Úr Jézus szavaiból, aki azt mondta: *„Óvakodjatok a hamis prófétáktól, kik juhok ruházatában jönnek hozzátok, belül pedig ragadozó farkasok; gyümölcszeikről ismeritek meg őket.“* (Máté 7, 15—16.)

Időszerűnek találom, hogy ezidei bőjti körlevelemben ezekre a kérdésekre feleljek: mi teszi az embert kereszténnyé és miről ismerhetjük meg a keresztény embert, illetve miben áll az igazi keresztény élet?

I.

A második zsidótörvény előszele hatalmas mozgalmat keltett a zsidóság körében. Tömegesen jelentkeztek mindenfelé a keresztség föl vételére. Ez a különös jelenség arra indította a főpásztorokat, hogy bizonyos óvatosságra intsek a papságot. Máról-holnapra az Isten különös kegyelme nélkül senki sem lehet kereszténnyé. Ebben a tekintetben csak a csecsemők és a haldoklók esnek külön elbírálás alá. Az Anyaszentegyház sohasem elégedett meg felnőttekkel szemben a keresztség egyszerű tényével. Alapos tanításra és vallási gyakorlatra fogta azokat, kik a keresztség felvételére készültek. Mikor a keresztség előtt az Egyház szolgálja felteszi a kérdést: *„Mit kérsz az Isten Egyházától?“* és a keresztelendő azt feleli: *„A hitet“*, kell, hogy töviről-hegyire ismerje a hitigazságokat és tisztában legyen azzal, hogy ez az élő hit juttatja egykor az örök életre. *„Az Istenhez járulónak hinni kell, hogy Ő van és az Őt keresőknek megjutalmazója“* — mondja Szt. Pál a zsidókhoz írt levelében. (Zsid. 11, 6). Az Anyaszentegyház azonban nemcsak általában követeli az Istenben való hitet azoktól, akik a keresztségben részesülni és az Egyház tagjaivá lenni akarnak, hanem a Hiszekegy minden ágazatában való hitet keresi, sőt elvárja, hogy a keresztelendő fogadalomszerűen jelentse ki: ellene mond az ördögnek és minden cselekedeteinek és minden gőgjének. Mindenki, aki ezzel a készséggel és vággyal száll le a keresztelővíz medencéjébe mint a természet fia, utána mint Isten fia lép ki belőle; azelőtt a halál árnyékában ült, most a természetfölötti élet világosságában jár; a tudás kincsei benne a kegyelem fényében ragyognak; a keresztrefeszített Krisztus neki már nem botrány, mint a zsidóknak és nem oktalanság, mint a pogányoknak. Mint örökzöld repkény fonódik hívő lelke

a kereszt misztériumához. Nagy ölelkezése ez a Megváltónak a megváltott és örök életre újjá született Krisztus-hívő lélekkel. Kereszténnyé lett, eltörölhetetlen jegy különbözteti meg minden meg nem keresztelt lélektől. Krisztusé, Krisztus titokzatos testének, az Ő Egyházának tagja. Részesévé lehet és lesz minden szentelésnek és áldásnak, minden kegyelemnek, melyek Jézus Szent Szívéből szünet nélkül áradoznak; részesévé mindazon érdemeknek, melyekkel a testté lett örök Ige megtestesülése, szenvedése és halála révén szerzett és Egyházát gazdagította. Jogosult arra, hogy a keresztfának minden gyümölcsét élvezze. A keresztség szentsége szabadságlevél Isten országában; a keresztség birtokában megnyílnak a lélek előtt az örök irgalom, jószág, szeretet és isteni mindenhatóság kapui, a bűnbánat, bérmlás, Oltáriszentség és a többi szentségekben. A lélek mintegy issza az isteni kegyelem fényét, izmosodik és az élet újságának tavaszhangulatában kész dicsőíteni a minden jók Adóját, szórni a szeretet drágaköveit, etetni az éhezőket, itatni a szomjazókat, ruházni a szegényeket, szállást adni az utasoknak, kiváltani a fogságban sinylődőket, gyógyírt vinni a betegeknek, kegyelettel törődni a holtakkal. A keresztségben kapott kegyelem csirája fejlődésnek indul és megtermi gyümölcseit. „A keresztség vize által átmenet van a földiekről az égiekre. Azért mondatik a husvét átmenetnek. Itt átmenet van a vétkekről az életre, a vétkességről a kegyelemre, a bemocskoltatásról a megszenteltetésre. Aki ezen a vízen átmegy, nem hal meg, hanem örökké él“. (Ambr. Lib. de Sacramentis.) „Aki hiszen és megkeresztelkedik, üdvözülni.“ (Márk 16, 16.), Krisztus híve, keresztény.

II.

A hit és keresztség eltörölhetetlen jegyek a lelken; ezek belső dolgok, nem esnek külső érzékszerveink alá. Ha meg akarunk felelni arra a kérdésre, hogy miről ismerjük meg a keresztény embert, utalnunk kell szavaiban, írásaiban és cselekedeteiben megnyilvánuló szellemére.

Megkeresztelt ember, aki az értelmi fejlettség fokát elérte, lehetetlen, hogy keresztény mivoltát, Krisztushoz való tartozandóságát lelkébe rejtse. Itt már tulajdonképen nem a keresztség tényéről beszélek, hanem arról, hogy a megkereszteltek közül kik azok, akik nemcsak név szerint keresztények, hanem valóban Krisztus-hívők és Krisztus-követők. Nagyon könnyen ráismerhetünk ezekre. „Keresztények vagyunk, Krisztushoz tartozunk!“ — kiáltott fel Szt. Ágoston. Ennek külső jeleként jött használatba a keresztvetés. A kereszt jele mai napig is a legáltalánosabb külső ismertetője a kereszténységnek. Ne ejtsen zavarba az, hogy a protestánsok, akik ugyancsak keresztények, a keresztvetést nem használják. Ámbár nem ritkán láthatjuk a keresztet az evangélikusok templomán is és a református lelké-

szek is kezükkel keresztet írnak a levegőbe, mikor áldást adnak. Senki sem tagadhatja, hogy az apostolok korától kezdve a 16. századig az öszszes, bármi néven nevezendő keresztények használták és használják ma is, ha el is szakadtak az Egyháztól. Krisztus keresztjének jeléről van szó, melyet soha semmiféle más kereszt nem helyettesíthet. Templom, melynek tornyán kereszt van, keresztény templom; ember, aki imádságát keresztvetéssel kezdi és egyéb vallási gyakorlatainál magát a kereszt jelével jelöli meg, keresztény. Ha valaki, mi katolikusok biztosan számíthatunk arra, hogy bennünket keresztényeknek ismerjen meg a világ; nemcsak azért, mert a szent kereszt jelével jelöljük meg magunkat, hanem, mivel a szent kereszt jele ékesíti templomainkat és oltárainkat és a szent kereszt jele át meg átszövi liturgiánkat. Misztikus jelentősége abban van, hogy ez a keresztény aszkézis lépcsőzete a tökéletesség ormára. Gyönyörűen van ez a gondolat belesűrítve Szt. Pálnak eme mondásába: *„Távol legyen tőlem másban dicsekedni, mint a mi Urunk Jézus Krisztusnak keresztjében, ki által a világ megfeszítettet nekem és én a világnak.”* (Gal. 6, 14.) Hassa át a mi lelkünket is az öröm és boldogság, hogy a keresztet mondhatjuk a legsajátosabban kereszténységünk feltűnő jelének. Egész természetesnek találom, hogy hazánkban a szent kereszt jele újra visszatalál a tanácstermekbe, hol az igazságot keresik, hiszen keresztény ország vagyunk.

Amikor Krisztus Urunk óva intett a hamis prófétáktól, akik juhok ruházatában jönnek hozzánk, belül pedig ragadozó farkasok, hozzátette: *„gyümölcsseikről ismeritek meg őket.”* (Mát. 7, 15—16.) Az ilyeneknek beszédén alig lehet eligazodni, mert annyira megtévesztő, de cselekedeteik, műveik már magukon hordják gonosz szándékaik bélyegét. Jusson eszünkbe, mennyit vesződött az Anyaszentegyház annak idejében a szabadkőművességgel és milyen visszatetszőnek találta sok-sok keresztény az Egyház szigorú felfogását, tilalmait. Szinte belepirul az ember, ha arra gondol, hogy ez a ragadozó farkas hány juhocskát vitt el Krisztus nyájából. Közöttük is voltak, aki keresztényeknek vallották magukat. Mi tudtuk, hogy nem azok. Nem lehet az igazi Krisztus-hívő keresztény, aki olyan társaságnak tagja, mely oltár és trón ellen harcol. Gyümölcsseikről: terveikről és cselekedeteikről ismertük meg őket. Hiába voltak titkos társaság, minden kiderült. Az igazi Krisztus-hívő keresztény olyan, mint a jó fa, jó gyümölcsöt terem. Megtermi azokat a gyümölcsöket, melyekre a keresszttség szentségében a készségeket megkapta, mint e körlevél első felében rámutattam.

Ismertem egy gyárost, aki nem tűrte, hogy munkásai Istent szidalmazták, káromkodjanak. Ha valaki ismételt figyelmeztetés után sem fékezte indulatait, kiadta egy hónapra szóló munkabérét és elbocsátotta.

Nemde rögtön megismeritek, hogy igazi Krisztus-hívő jó keresztény volt. Igen, mert valóban hitt az Istenben és szerette Istent, a keresztségi fogadalmanak megfelelően ellene mondott az ördögnek és minden cselekedeteinek. Nem lehet az Krisztus-hívő jó keresztény, aki nem veszi komolyan Krisztus legszentebb imádságának szavait: „Szenteltessék meg a Te neved,“ akinek szája nap-nap után telve van förtelmes istenkáromlásokkal. Az igazi keresztény: természetfölötti ember, aki állandóan és következetesen a Krisztus példájának és tanításának természetfölötti fényétől megvilágított józan ész szerint gondolkodik, ítél és cselekszik; vagyis, hogy a most használatos nyelven mondjuk: igazán és tökéletesen jellemes ember. Mert nem valami egyéni elvekből fakadó következetes és szívós viselkedés adja az igazi jellemet, hanem csak az igazság örök elveinek kitartó követése.

Ez nyilvánul meg az igazi keresztény életében és cselekedeteiben. Isten szent nevében kezdi és fejezi be napját, nem feledkezik meg munkájára Isten áldását kérni, a vett jókért hálát adni és bajban, betegségben Isten szent végzését felismerni és abban megnyugodni. Nyiltan és bátran vallja meg hitét és meggyőződését. Az igazi keresztény embert nem lehet megfélemlíteni. Biztos felőle, hogy Krisztus tanítása eligazítja és vezeti minden kényes kérdésben, ahhoz tartja magát mindenben. Inkább kell engedelmeskedni Istennek, mint az embereknek. Krisztussal tart, mivel tudja, hogy „*aki nincs vele, ellene van és aki nem gyűjt vele, szétszór.*“ (Luk. 11, 23.)

A közömbösségnek nincs helye; a keresztségi fogadalom, mint a becsületszó, kötelez. De sok keresztényre lehetne ráolvasni Szt. Pál intelmét: „*Ne legyetek botránkoztatására se zsidóknak, se pogányoknak, se az Isten Egyházának.*“ (I. Kor. 10, 32.) Fajgyűlölet és mások megvetése nem fér össze a keresztény ember felebaráti szeretetével. Tanítómesterétől, a keresztfán mindnyájunkért elvérzett Krisztustól, még az ellenség szeretetét is megtanulta. Megbocsájtani nem akaró ember nem igazi keresztény. Ugyancsak nem igazi keresztény ember az, kinek lelkéhez igazságtalan fillér tapad, főképen szegény munkások megszolgált bérének visszatartása árán. Krisztus keresztfája és szt. evangéliuma mélységes tanítás, melyből bőségesen áradt és árad a krisztusi szellem a világba. Jaj minden léleknek, mely nem újul meg benne!

* * *

Befejezésül, hogy lássátok, mennyire jellemzők az emberek beszédei is, elétek adom a következő megtörtént dolgot. 1897-ben fejezték be a Brest és New-York közötti oceánkábel lefektetését. Ünnepélyes felavatásakor leadták az első üzenetet. Franciaország szólalt meg először. Jeliséje „Testvériség“ volt. Várták Amerika első üzenetét. A Morse-készülék elkezdett ketyegni: „Dicső-

ség Istennek a magasságban és béke a jóakarató embereknek a földön!“
Kiérzitek-e K. H., a nagy különbséget a két izenet között? Azt hiszem,
fölösleges a magyarázat. Beismerem, hogy Szt. Jeromosnak igaza van, mi-
kor mondja: „Valami nagy dolog, és pedig nemcsak látszatra, hanem való-
ságban igaz kereszténynek lenni, a keresztségi fogadalmat megtartani.“ De
erre is áll az, amit az Úr Jézus mondott: „Az én igám édes és az én
terhem könnyű,“ (Mát. 16, 30.) mert, amit parancsol, azt édessé teszi sze-
retete, könnyűvé malasztja. Amen.

* * *

Jelen körlevél a nagyböjt valamelyik vasárnapján a szószékről fel-
olvasandó a híveknek.

Kelt Pécsen, 1939. évi február hó 26. napján.

† FERENC s. k.
püspök.

1939.

V.

663

1939

Vix lacrimae oculorum nostrorum de tristi decessu Sanctissimi Pa-
tris Pii XI. effusae in oribus siccatae videntur, cum maximum in orbe ter-
rarum gaudium annuntiatur: Deus benignissimus exaudivit orationem et
deprecationem nostram et magnam fecit misericordiam populo suo. Etenim
Eminentissimus ac Reverendissimus Dominus *Eugenius* Cardinalis *Pacelli*
hodierno die Romanus Pontifex electus est, qui haereditatem B. Petri ac-
ceptans novumque nomen sibi suscipiens, ut

Electio
Summi
Ponti-
ficis.

Pius XII.

Ecclesiam Christi gubernabit. Quod quidem gaudium, cum omnium sit
nationum, corda tamen nostra, qui Eum aliquot ante menses iam Legatum
Pontificium dilectissimum cognoveramus, multo maioribus aliarum gentium
affectibus implet, quoniam Ipse se nobis praebuit patrem amantissimum.

Quas igitur gratias dignas agere valeamus adorandae isti bonitati
divinae, quae flagellat et salvat, quae tristitiam nostram profundissimam
brevis tempore elapso in summam laetitiam convertere dignata est? Bonus
Pastor Aeternus minime immemor promissionis suae, non nos reliquit or-
phanos, sed novum pastorem gregi suo pascendo praefecit. Iubilemus ergo
Domino Deo, exultantes in cordibus nostris, maximas Eidem orationibus
fervidis gratias de tanto beneficio rependentes.

Quum autem novo capiti Ecclesiae in rebus regni coelorum geren-
dis, temporibus praesertim nostris ab innumeris erroribus falsisque opini-

onibus summopere perturbatis, onus immensarum curarum sollicitudinumque incumbat, non omnino obliviscamur oportet, ut Eundem in isto regno coelorum regendo precibus assiduis adiuvemur, filialemque obsequium, quod Ei ex intimo corde plena cum fiducia praestamus, summae caritatis atque venerationis sensibus, quos dilectissimo Patri debemus, coniungamus. Quis enim nostrum nesciat, quot pericula navi S. Petri in mari turbido vehementissime agitatae undique immineant? Ideo ante thronum Beatissimi Patris vota optima promentes addictissimamque devotionem manifestantes, supplices Dominum Nostrum Iesum Christum deprecemur, ut quem Vicarium Suum in terris ad nos regendos eligere dignatus est, Eundem coelestium abundantia gratiarum locupletatum „conservet, vivificet, beatum faciat in terra et non tradat Eum in animam inimicorum eius“. (Ps. 40, 3.)

In signum vero communis laetitiae sequentia in Dioecesi Nostra servanda statuuntur :

1. Proxima Dominica, quae est tertia in Quadragesima laetus hic eventus populo fideli annuntiandus, ipseque insimul provocandus est, ut pro novo Patre et summo Pastore universi orbis christiani animarumque nostrarum intimas fundant preces, ut Deus felix ipsi regnum et tranquillum largiri dignetur. Deinde in omnibus ecclesiis, ubi sacra ordinarie peraguntur, Sacrum sollemne (Missa de Dominica, 2. oratio „Deus omnium fidelium pastor“ simul cum oratione Dominicae sub una conclusione) celebretur. Post missam vero „Te Deum“ cum versiculo et oratione cantetur. Ad hanc sollemnem gratiarum actionem etiam magistratus invitentur.

2. Hac eadem Dominica in cunctis ecclesiis mane, meridie et vespere omnes campanae pulsentur.

3. Notitia electionis felicitis percepta in Canone Missae nomen novi Ssmi Patris et oratio pro Papa in singulis casibus a rubricis praescriptis recitari vel cantari debet.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 2. Martii a. 1939.

† FRANCISCUS m. p.
episcopus.

1939.

VI.

961

1939

E decreto S. Poenitentiariae Apostolicae nuperrime mihi communicato, Indulgentia
Portiunculae.
Parochis et ecclesiarum Rectoribus, necnon Superioribus domuum religiosarum dioecesis meae quae sequuntur hisce nota facio :

„1. petitiones ad indulgentiam Portiunculae diei 2 mensis augusti obtinendam huic S. Tribunali mittendae sunt *tempestive* scilicet *non ultra diem 31 mensis maii uniuscuiusque anni* ;

2. nullam posthac rationem hoc S. Tribunal habebit petitionum, quae ad eandem Portiunculae Indulgentiam impetrandam *per telegraphum* missae fuerint.“

962

1939

Die 4. Martii a. c., Sabbato Quattuor Temporum Quadragesimae Ordinatio.
in sacello Seminarii Episcopalis per manus Nostrae impositionem ad sacrum Diaconatus ordinem promovimus : *Joannem Albert, Ludovicum Biró, Josephum Gyenis, Ladislaum Hirling, Julium Kiszler, Josephum Horváth, Stephanum Lócsi, Geysam Verhás, Sigismundum Wagner, Ludovicum Zentai.* Prima tonsura initiatus est *Bernardus Zoltán Soós.*

963

1939

Orationem imperatam, quae in litteris circularibus sub nro 3433/1936. praescripta est, praesentibus definitive cessare facimus ita, ut unica posthac oratio vi praecepti et obligationis in nostra dioecesi dicenda sit : ea, quae sub nro 3305/1938. litt. circ. de Magna Domina Hungarorum decreta habetur.

Oratio
imperata.

964
1939

Obitus
confratrum.

Moesto animo decessum trium sacerdotum dioecesanorum, qui omnes aliquot ante hebdomadas sacramentis moribundorum pie confortati diem supremum obierant, praesentibus communico.

Die 13. Februarii a. c. mundana reliquit *Aloisius Rausz* camerarius hon. Suae Sanctitatis, v-a-diaconus emeritus, parochus Babarcensis anno aetatis suae 64-o, sacerdotii vero 40-o. Anno 1899. ad sacerdotium promotus et diversis in locis munere cooperantis functus anno 1902, curatus in Püspökpuszta, anno 1905. parochus in Bellye, anno 1909. in Cikó, anno 1915. in Kárász, demum anno 1926. in Babarc nominatus est. Interim annis 1920—26. munus v-a-diaconi districtus Mágocsensis laudabiliter adimplebat. Omnibus in muniis sibi commissis zelosum et conscientiosum pastorem animarum se praebuit, qui in praemium meritorum anno 1936. honore camerarii Suae Sanctitatis decoratus est.

Die 17. eiusdem mensis infirmitate gravi ac diuturna at patientissime tolerata confractus in nosocomio Tapolcaensi obdormivit *Ernestus Hardy* iudex synodalis, professor pensionatus gymnasii puellarum Quinque-Ecclesiensis. Anno 1880. natus et 1905. presbyter ordinatus aliquos annos in labore pastoralis completus totum se iuventuti catholicae educandae dedit, donec duos ante annos apoplexia tactus rudedonari coactus est. Memoria eius in grato animo multorum discipulorum, quibus semper pater erat dilectus, diu conservabitur.

Inopinate die 8. Martii 51 annos natus e vivis ereptus est *Stephanus Németh* valetudinarius, qui anno 1911. ad ordinem presbyteratus promotus per 25 annos in compluribus paroeciis sive cooperantis sive vicarii munere fungens insigni mentis acumine benignitateque cordis bono animarum operam navabat. Anno 1936. gravi morbo affectus a servitio dioecesano relevari coactus est.

Animas denatorum confratrum piis ad aram precibus suffragiisque Sacrorum praescriptorum enixe commendo.

965
1939

Concursus
pro parochiis
Babarc et
Paks.

Pro beneficiis parochialibus Babarc (patronatui Fundi R. Scientiarum Universitatis) et Paks (liberae meae collationi eppali obnoxium) ob mortem et translationem pastorum vacantibus concursum usque ad 12. Maii a. c. duraturum indico. Dicta beneficia assequi cupientes velint suos recursus usque ad praefatum terminum mihi submittere. Recursus pro

parochia Babarc tymbro legali providendi et Excmo Domino Ministro Cultus inscribendi sunt.

966

1939

Novi parochi nominati et investiti sunt: *Joannes Gaál* Abbas tit., Personalia. parochus Paksensis in Szekszárd civ. int, *Ludovicus Horváth* administrator Kányaensis ibidem, *Franciscus Hemrich* administrator Bikalensis ibidem.

Tiburtius Bujdosó subsidiarius Lánycsókensis missus est administrator ad. int. ad Babarc. *Josephus Weiszenburger* et *Josephus Müller* cooperatores Paksenses facti sunt administratores ad int. ibidem. *Dr. Josephus Vesztergombi* capellanus expositus Nagydorogensis nominatus est catecheta in Paks. *Paulus Püspök* a munere administratoris in Szekszárd civ. int. relevatus remansit cooperator ibidem. *Antonius Gergely* cooperator Koppányszántóensis missus est subsidiarius ad Bakonya.

Cooperatores translati sunt: *Andreas Szeitz* e Kurd ad Gödre, *Ignatius Lehr* e Gödre ad Apar, *Franciscus Nagy* ex Apar ad Kurd, *Stephanus Szirt* e Vajszló ad Nagydorog, *Josephus Káptalan* e Decs ad Vajszló, *Ludovicus Simon* e Nagykónyi ad Decs.

967

1939

Az utóbbi időben egyházmegyénk számos községéből is sokan jelentkeztek németországi időszakos mezőgazdasági munkára. A németországi magyar munkások lelki gondozásával megbízott papok jelentése rámutatott annak nagy szükségességére, hogy a kimenő munkások a kimenetel előtt már itthon is külön lelkipásztori előkészítésben részesüljenek. Különösen annak hangoztatása látszik szükségesnek, hogy bár a németországi magyar vándormunkásoknak jó ellátásban és munkabérben van részük, erős munkát is kívánnak tőlük. Azért a betegek és a gyengék ne vállalkozzanak a kimenetelre. Visszatartandók a könnyelműek és rovottmultúak is, mert ilyenek rossz híret keltik a magyar munkásnak és ezzel nemcsak társaiknak ártanak, hanem a nemzetnek is.

Németországba menő munkások ügyében figyelemztetés.

968

1939

Naier (Nér) Annának (szül. 1800 körül), aki később Josipovics Jánossal kötött házasságot, születési és házasságkötési adatait keresi Weikert Angela tanítónő. Az adatok nevezett címére küldendők: Wien III. Löwengasse 6.

Anyakönyvi adatok keresetnek.

969

1939

Irodalmi mű-
vek ajánlása.

Az Actio Catholica országos elnöksége a „Szent István országa“ vezérgondolatnak a hívek minél szélesebb rétegében való elterjesztése céljából ügyesen összeállított röpiratot adott ki Örök vezérünk: Szent István címen. Ára 100 darabonként 3 P.

Ugyancsak az Actio Catholica országos kulturális szakosztályának kezdeményezésére kiadásra került magyar irodalomtörténet második kötete is megjelent Brisits Frigyes tollából, mely a XIX. század első felének irodalmát tárgyalja. Főleg a közép és középfokú iskolák könyvtárai részére ajánlom megvételre. A vászonkötésű könyv megrendelhető a Szent István Társulatnál 4 P-ös áron.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 30. Martii a. 1939.

† FRANCISCUS m. p.
episcopus.

A kiadásért felelős: Dr. Erdélyi Gyula, szentszéki jegyző, Pécs.

Dunántúl Pécsi Egyetemi Könyvkiadó és Nyomda R.-T. Pécs.

A nyomdáért felelős: Wessely Károly igazgató.

1939.

VII.

1275

1939

Litteras Ssmi Domini Nostri Pii Papae XII. ad Emmum D. Cardinalem a Secretis Status Suae Sanctitatis directas, hisce in extenso pastoribus animarum communico, ut ea quae in iisdem continentur, in modo qui pro diversitate locorum aptior videtur, ad effectum deducantur.

Litterae Ssmi
Patris de
supplicationibus pro
pace populorum.

Pius PP. XII.

Dilecte Fili Noster Salutem et Apostolicam Benedictionem.

Quandoquidem in gubernanda Catholica Ecclesia tam prope Nobis assides, nosti profecto quam vehementer Nos exoptemus a Deoque contendamus ut, rebus animisque iustitia caritateque compositis, christiana pax in populis ac gentibus omnibus, anxii in praesens ac trepidis, tuta tandem aliquando ac segura stabiliatur. Ad pulcherrimum enim eiusmodi Dei munus assequendum, vixdum Supremi Pontificatus apicem attigimus, non modo omnes, quotquot in Christo habemus ubique terrarum filios paterno sumus adhortati animo, sed Nationes etiam universas earumque moderatores; quam quidem invitationem hortationemque sollemni Paschatis die iteravimus, cum in Petriana Basilica, innumerabili multitudine stipati, pontificali ritu divina litavimus hostia, concordiam omnibus tranquillitatemque a Christo Domino, mortis victore ac caelestium largitore munerum, implorantes. In praesens vero, dum mensis Maius adventat, quo mense Christifideles peculiare preces Deiparae Virgini admovere assolent, vehementer cupimus ut hac potissimum de causa in singulis Dioecesibus in singulisque paroeciis impensissimae supplicationes adhibeantur. At eos praesertim ac nominatim ad sacram eiusmodi precum contentionem compellamus quos ut Divinus Redemptor, ita Nos, qui eius in terris personam gerimus, teneriore animo dulcissimaque caritate complectimur; eos scilicet qui in primo aetatis

flore innocentia nitent, suavitate et gratia. Ad Magnae Dei Parentis aram patres matresque familias filios suos, vel tenellulos cotidiano pioque more conducant; eosque una cum viridarii sui agrorumque floribus unaque cum sua ac puellorum prece, Beatae Virgini offerant. Ac quomodo poterit caelestis Mater tot supplicantium vocibus renuere, qui pacem civibus, populis ac gentibus impetrent? Quomodo poterit, si cum caelorum angelis nostri concinant pueruli precantes, qui veluti huius mundi angeli vocari queunt? Innumeris videlicet exorata precibus Deipara Virgo Maria eam, quae modo omnes commovet, causam in suam tutelam accipiet; ac Divinum Filium suum, tot tantisque sceleribus offensum, benigna propitians, ab eodem christianam animis quietem fraternamque populis concordiam, sedatis rerum fluctibus, implorabit. Ac ipsemet Christus Dominus, qui dum in terris agebat, singulari prorsus amoris affectu insontem diligebat aetatem; quique apostolos a suo ipsius amplexu puerulos arcens increpabat dicens: „sinite parvulos venire ad me... talium est enim Regnum Dei“; ipsemet, inquam; Christus Dominus quasnam poterit facilius admittere preces, quam puerorum, qui candidas innocentesque manus ad eum ad eiusque Matrem supplices attollant? Quandoquidem igitur, ut Decessoris Nostri immortalis memoriae Leonis Magni verbis utamur, „amat Christus infantiam, quam primum et animo suscepit et corpore; amat Christus infantiam, humilitatis magistram, innocentiae regulam, mansuetudinis formam“ si ubique gentium in urbibus, in oppidis, ac vel in remotioribus viculis, ubicumque Evangelii lux affulsit, ad sacras aedes per proximum mensem puerorum multitudo deprecatura accedet, fore sperandum confidimus ut meliora tempora, mutuis restinctis simultatibus ac tranquillatis rebus animisque, populorum consortioni, auspice Deipara Virgine, arrideant.

Quapropter tibi, Dilecte Fili Noster, per has litteras mandamus ut, quo aptiore duxeris modo, paterna haec vota atque hortamenta Nostra omnibus nota reddas, ita quidem ut eadem — sacris Pastoribus suasoribus ac ducibus — ad effectum feliciter deducantur.

Interea vero suavissima spe freti, atque animo iam praecipientes fructus, quos ex hac puerilium precum quasi sacra contentione orituros confidimus, cum tibi, Dilecte Fili Noster, tum iis singulis universis filiolis Nostri, sane carissimis, qui ultro libenterque hortationi huic Nostrae respondebunt, caelestium munerum auspiciem paternaeque benevolentiae Nostrae testem, Apostolicam Benedictionem amantissime in Domino dilargimur.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die XX. mensis aprilis, anno MDCCCXXXIX, Pontificatus Nostri primo.

1249

1939

Litteras Eminentissimi Cardinalis Secretarii Status, quibus, Augustissimus Pontifex noster, Pius Papa XII. pro oblata cleri populique fidelis Dioecesis nostrae stipe Petriana grates reddi iussit, hic in extenso publico. SS. Pontifex
pro stipe
Petriana
gratias agit.

„Segreteria di Stato di Sua Santità. No 932. Dal Vaticano, die 12 Aprilis 1939. Exc.me ac Rev.me Domine, Magno quidem solamini fuit Sanctitati Suae praeclarum illud studiosae caritatis argumentum, quod Eidem Excellentia Tua cum bonis istius Dioecesis fidelibus nuper praebuit; cum scilicet collectam stipem (Pengő 3.140) ad Petri Sedis tenuitatem relevandam, Apostolico isti Nuntio submittere curavit. Gratum hoc advenit Beatissimo Patri, Cuius animum tot hominum aerumnosa condicio et deflandus status vehementer angunt et turbant. Quapropter caelestium auspicem bonorum, quae a Deo enixe precatur, tibi clero cunctoque populo tuae curae demandato Summus Pontifex Apostolicam Benedictionem elargitur. Ego autem, dum tibi haec refero, occasione utor sensus existimationis maximae erga te meae profitendi, quibus sum et permanere gaudeo Excellentiae Tuae addictissimus Aloys. Card. Maglione.“

1250

1939

Ad propositum Commissionis rebus pensionis instituendis praefectae, accedente Capitulo nostro Cathedrali, de rudedonatione sacerdotum, quae sequuntur, disposita sunt:

Pensio.

1. Inter sacerdotes pensionatos ordinarios susceptus est *Josephus Kuhl* inspector schol. distr. em., parochus Várdombensis.

2. Pensione extraordinaria — dum inter rudedonatos ordinarios suscipi poterit — provisus est *Geysa Arányi* parochus Fekedensis.

3. Guilelmo Mindszenti a servitio dioecesis relevato singulis mensibus P 200 subsidium assignatum est.

1251

1939

Novi parochi nominati et investiti sunt: *Antonius Faust* parochus Personalia. Nagyvejkeensis in Tevel, *Colomannus Kovács* administrator Závodensis in Kisvaszar. Administratores ad int. nominati sunt: *Georgius Sarlós* administrator Tevelensis in Nagyvejke, *Franciscus Tillinger* parochus Kisvaszarensis in Várdomb, *Stephanus Miklósi* cooperador Mozsgóensis in Závod, *Josephus Tasnádi* cooperador Palotabozsokensis in Feked. Cooperatores translati sunt:

Adalbertus Plichta catecheta e Paks ad Magyarkeszi, *Adamus Hoffmann* ex Olasz ad Mozsgó. *Eleutherius Marycz* cooperator Magyarkesziensis valetudinis restituendae causa a seivito dioecesis ad int. relevatus est.

1252

1939

Concursus
pro
parochiis.

Beneficia parochialia *Závod* (patronus: Dominium Fundationale Alexandri e Com. Apponyi), *Várdomb* (patronus: Academia R. Theresiana Vindobonensis), *Feked* (liberae collationis epp.), *Nagyvejke* (liberae collationis epp.) per rudedonationem et translationem priorum pastorum vacantia reddita, praesentibus concursui publico usque ad 15. Junii a. c. exponuntur. Sacerdotes dioecesani memoratas paroecias assequi cupientes — dummodo in examine synodali sint approbati — velint suos recursus mihi, respective Excmo D. Ministro Cultus et Publicae Instructionis inscribendos usque ad praefatum terminum Officio Dioecesano substernere. Recursus pro duabus prioribus paroeciis tymbro legali providendi sunt.

1253

1939

A pápakorona-
názás évfor-
dulóján
szentmise.

XII. Pius pápa Öszentsége megválasztásának, illetve koronázásának egyöntetű megünneplése érdekében a nm. püspöki kar folyó évi tavaszi tanácskozmányán úgy határozott, hogy az évforduló napján ünnepélyes szentmise mondandó minden templomban. Ez a nap minden évben március 2. lesz, ha az vasárnapra esik. Ha pedig március 2. hétköznap, akkor az utána következő vasárnap lesz az ünnepélyes szentmise. Ha az évforduló nagybőjt előtti vasárnap, akkor dicitur Missa Votiva Solemnis (De Coronatione) Gl. or. unica Cr. Praef. de Apost. — (in ecclesiis, ubi unica celebratur missa, commemoratio et ult. ev. Dominicae). Ha pedig az évforduló vasárnapja nagybőjtre esik, akkor missa de Dominica et oratio pro Papa dicitur sub una conclusione cum oratione Dominicae, Praef. Quadragesimae. A mise végén minden esetben Te Deum és Pápai himnusz. A hatóságok meghívandók.

1254

1939

Orsz. Kat.
Nagygyűlés.

Mintegy a lefolyt kettős magyar szentévnek folytatása és a mult évi gyönyörű májusi napoknak felújításaképen a XXVIII. Országos Katolikus Nagygyűlést folyó évi május 17—21. napjain fogjuk megrendezni. Természeteszerű, hogy ennek a nagygyűlésnek vezetógondolata „Szent István országa és a mai Magyarország“ lesz. Az Actio Catholica szervezési szakosztálya olyan programot állított össze, amely méltó lesz a tavalyi világra-

szóló ünnepek első évfordulójához és igen alkalmas az eucharisztikus világkongresszus csodálatos hatásainak elmélyítésére. A MÁV ezidén is bőséges kedvezményeket ad a budapesti ünnepekre utazó katolikus tömegeknek. Mindezekről bőséges tájékoztatást nyújt az Actio Catholica országos és egyházmegyei szervezeteinek tájékoztatója, melyet már minden plébániának megküldöttek. Ezúton is felhívom a lelkipásztorkodó papságot, kövessenek el minden lehetőt, főleg az Actio Catholica helyi szervezetei útján, hogy egyházmegyém papjai és hívei impozáns számban vegyenek részt a nagygyűlésen.

Mint minden évben, most is elrendelem, hogy a katolikus nagygyűlés megnyitásakor május 17-én, az áldozócsüörtököt megelőző napon az esti harangszó előtt valamennyi templomban fél órán át szóljanak a harangok.

1255

1939

Az egész magyar nemzet élénk emlékezetében élnek azok a felejthetetlen napok, amikor a most dicsőségesen uralkodó XII. Pius Pápa Őszentsége Istenben boldogult elődjének legátusaként közöttünk járt. Őszentsége lényéből felénk sugárzó szeretet az egész országban minden magyar lélekben azt az érzést váltotta ki, hogy XII. Pius pápa Őszentsége nemzetünk iránt atyai jósággal viseltetik, amelynek már eddig is számos tanújelét adta.

Nemzeti
zarándok'at
Rómába.

A magyar nemzet általános óhajának ad kifejezést az Actio Catholica Országos Elnöksége, mikor a Hercegprímás Úr Őeminenciája vezetésével folyó évi június 27. és július 3-a között országos nemzeti zarándoklatot indít Rómába, hogy elsőnek vigye el az egész ország hódolatát Szent-séges Atyánknak.

Felhívom tehát Tiszt. Papjaimat, karolják fel a zarándoklat ügyét, hogy azon minél többen vegyenek részt egyházmegyénkből is. A zarándoklatra vonatkozó minden kérdésre az Actio Catholica Orsz. Elnöksége (Budapest, IV. Ferenciek tere 7.) ad kimerítő választ. A zarándoklatra vonatkozó plakátok a diplomajutókon kifüggesztendők.

1256

1939

Az Actio Catholica hitbuzgalmi szakosztályának kezdeményezésére a fentebb meghirdetett római nemzeti zarándoklat a magyar katolicizmus lelki csokrát fogja átnyújtani Krisztus helytartójának, amelynek elkészítésében Magyarország minden plébániája, minden jámbor társulata részt kell, hogy vegyen. E célból elrendelem, hogy az egyházmegye minden plébániája a helyi Actio Catholica segítségével vegyen részt e lelki csokor gyűjtésének munkájában. A munkának külsőségei, amelyek egyben ennek tartalmát is megértetik, a következők:

Lelkicsokor
a Szent-
atyának.

A lelkicsokor készítésében minden katolikus részt vehet, aki XII. Pius pápáért és az Ő szándékára valami imát, vagy ájtatosságot végez, és pedig legalább egy Miatyánkot és egy Üdvözlégyet. (Természetesen ezenfelül az egyén buzgóságára bízandó, hogy többet is tegyen.) Aki legalább valamit imádkozott a pápáért, írja alá a plébánia lelkicsokros ívét.

A lelkicsokros ív jobbminőségű, szokásos alakú írópapíron készüljön, amilyent a plébániai irodák is hivatalos beadványaiknál használnak, Az írópapír felső részének jobboldalára írassék fel a plébánia neve, alája pedig a következő: „Őszentsége XII. Pius pápáért és szándékára imádkoztunk:“; utána írják alá nevüket mindazok, akik e lelkicsokor imáiban résztvettek. Csak a nevüket, hogy mit végeztek, azt már nem. Arra is ügyelni kell, hogy az írópapír oldalain legalább 1—1 1/2 cm margó legyen.

Ezeket az íveket összegyűjtve, május 20-ig minden plébánia küldje be az egyházmegyei irodának, ahonnan továbbítani fogjuk Budapestre, az Actio Catholica Központjához, hogy ott több kötetbe beköttesék és a zárandoklat magával vivén, átadhassa Őszentségének.

1257

1939

Papok
balatoni
nyaralása.

Ezuton hozom tudomására mindazoknak, akiket illet, hogy a papok balatoni nyaralására és üdülésére vonatkozóan a veszprémi püspök úr az alábbi igen üdvös rendelkezéseket hozta:

„1. A Balaton mellett nyaraló papnak a helyi plébános, vagy a fürdőtelepen a lelkipásztori munkát ellátó, részemről megbízott lelkész csak abban az esetben engedheti meg a misézést, ha a misézni kívánó pap legújabb keletű Celebret-et mutat fel, vagy a fürdőtelepi lelkész személyesen ismeri a misézésre jelentkezőt.

2. Misézni csak reverendában szabad.

3. Gyóntatási engedélyt idegen egyházmegyei pap csak akkor kap, ha hiteles igazolvánnyal igazolja, hogy egyházmegyéjében, vagy rendjében gyóntatási joghatósága van, vagy ha a helyi plébános vagy a fürdőtelep hivatalos lelkésze személyes ismeretség alapján erről tudomással bír.

4. Fölötte kívánatosnak, mintegy magától értendőnek tartom, hogy minden nyaraló pap a helybeli plébánosnál, vagy a fürdőtelep lelkészénél bemutatkozó látogatást tegyen.

5. Elvileg s általánosságban a papnak a Balaton mellett partfürdőn u. n. strandon, fürödni nem szabad. Egyik-másik fürdőhelyen a helyi viszonyok miatt nehezen valósítható meg ez a rendelkezés. Kívánatos, hogy ilyen esetben a nyaraló pap a plébános, vagy a fürdőtelep hivatalos lelkészétől kérjen felvilágosítást, hogyan oldható meg botránkozás nélkül a fürdőzés kérdése.

6. Aki nem jár állandóan reverendában, vagy legalábbis zárt mel-
lényü és sötét u. n. „papi civil“-ben, még akkor sem bocsáttatik misézés-
hez, ha Celebret-je volna.

7. Egyáltalában a pihenést kereső papok is tartsák meg mindazokat
az előírásokat, amelyeket szent hivatásukkal járó komolyság minden vona-
lon előír. Ezért szigorúan utasítottam papjaimat, hogy minden esetleges fe-
gyelmezetlenségről, vagy helytelen viselkedésről nekem azonnal jelentést
tegyenek.“

1258

1939

Mivel az új honvédelmi törvénynek (1939. II. tc.) végrehajtása még
nem történt meg, a hadvezetőség nyilvántartásába csak a régebbi korosztá-
lyú lelkészek vannak felvéve, akik már idősebbek és általában önálló mun-
kakörben működnek. Ezért történt meg ezeknek behívása a közelmúltban
eszközölt területvisszacsatolásokkal kapcsolatban.

Tábori
lelkészi kine-
vezés kérvé-
nyezése.

Hogy tehát a fiatalabbak is könnyebben bekapcsolódhassanak a ka-
tonai lekipásztörködésnek nagyfontosságú munkájába, szívesen buzdítom
fiatalabb korosztályú Tiszt. Papjaimat, akik már sorozáson résztvettek és
beváltak, hogy sorozási (avatási) bizonyítványukkal felszerelt és a nagyméltó-
ságú m. kir. honvédelmi miniszter úrhoz címzett és tartalékos tábori lelké-
szi kinevezésüket kérő bélyegmentes folyamodványukat az egyházmegyei ha-
tóság útján mielőbb terjesszék fel.

1259

1939

A nm. püspöki kar ismételten foglalkozott a politikai községek
költségvetéseit felülvizsgáló miniszterközi bizottságokban az érdekelt egyház-
községek képviselői számára biztosítandó képviselet kérdésével s ebben az
ügyben a m. kir. kultuszminiszter úr is eljárta az illetékes m. kir. belügy-
miniszter úrnál, aki 285.898/1937. III. b. ü. o. sz. átiratában közölte, hogy a
miniszterközi bizottságok utasítást kaptak arra, hogy az egyházak képvise-
lőit olyan esetben, ha a hitvallásos iskolát a politikai község tartja fenn
vagy segíyezi, *a tárgyalásokba vonják be*. Különösen súlyt helyeznek a bi-
zottságok az egyház képviselőjének meghallgatására akkor, ha az iskolai
költségvetésen változtatni kell, vagy pedig a község iskolafenntartói köte-
lezettségének jogi alapjait akarják megvizsgálni, amihez a legtöbb esetben
az egyház birtokában levő eredeti okmány betekintése is szükséges. Arra,
hogy az egyház képviselete a miniszterközi bizottságban *hivatalból helyet
foglaljon*, a jelenlegi jogszabályok nem nyújtanak lehetőséget, mivel az ön-
kormányzati testületek háztartásának hatályosabb ellenőrzéséről szóló 1927:
V. t.-c., amelynek alapján a községek költségvetésének felülvizsgálata tör-

Politikai köz-
ségek szol-
gáltatása.

ténik, a szükséges intézkedések megtételére a belügyminisztert hatalmazta fel, aki a pénzügyminiszterrel egyetértve jár el.

Fentiekről tudomásulvétel és megfelelő mihez tartás végett azzal értesítem a Tisztelendő Papságot, hogy olyan esetben, ha a politikai község katolikus iskolai célú, vagy más egyházi természetű szolgáltatásainak biztosítása végett szükséges, a vármegye alispánja útján a meghívásukat kérhetik. Egyébként, amint a belügyminisztérium állásfoglalásából kitűnik, maguk a bizottságok is meghívják az egyház képviselőit, ha annak szükségét fennforogni látják. A bizottsági tárgyalásra vigyék el a szükséges okmányokat és bizonyítékokat.

1260

1939

A spanyol
templomok
megsegítése.

A spanyol hívek mozgalmát indítottak kifosztott templomaik felszerelésére. A maguk erejéből nem tudják a hiányokat pótolni, azért a világ katolikusaihoz fordultak segítségért. A nm. magyar püspöki kar tavaszi tanácskozmányán hozott határozata értelmében a maga részéről száz kelyhet adományoz a spanyol templomoknak. A katolikus együttérzés azonban arra int, hogy ezenkívül a hívek is résztvegyenek ebben a megsegítésben. Azért elrendelem, hogy május 21-én a templomokban összegyűjtött perselypénzt erre a célra fordítsuk. A szentmise elején néhány szóval fel kell hívni a hívek figyelmét a gyűjtés céljára. Az összegyűlt összeg a Pécs-egyház-megyei Alapítványi Hivatal 38.504 számú csekklapján legkésőbb június hó végéig beküldendő „spanyol templomok“ jelzéssel.

1261

1939

Felvétel
a székesegyházi énekiskolába.

Az országos hírvű székesegyházi énekiskolába felvételt nyerhetnek tehetséges és jó zenei hallással s kiváló énekhanggal bíró 8—10 éves fiúgyermek. Havi ellátási díj csupán 20 P. Előnyben részesülnek azok a gyermekek, akik már az elemi iskola III., vagy IV. osztályát itt akarják elvégezni. Jelentkezni még május hó folyamán kell — lehetőleg személyesen — az intézet igazgatójánál. (Pécs, Inczedy Dénes utca 8. sz.)

1262

1939

Szent olajok
ára

A folyó évben kiosztott szent olajok plébániánként 1 pengőbe kerülnek. Ez az összeg a plébániatemplomok pénztárainak terhére az előző évek szokásának megfelelően a tavaszi korona alkalmával a kerületi esperesek útján küldendő be.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 28. Aprilis a. 1939.

† FRANCISCUS m. p.
episcopus.

1939.

VIII.

1523

1939

INDULGENTIAE APOSTOLICAE quas Summus Pontifex Pius PP. XII. in audientia infra scripto Cardinali Poenitentiario Maiori die 11 martii 1939 impertita, benigne concessit christifidelibus, qui aliquod pietatis vel religionis obiectum, a Se vel a sacerdote potestatem habente benedictum, possident ac peculiaribus imperatis conditionibus satisfecerint.

Indulgentiae
apostolicae
novissime
concessae.

1. Quisquis saltem semel in hebdomada recitare consueverit coronam Dominicam, vel aliquam ex coronis beatae Mariae Virginis, vel rosarium aut saltem eius tertiam partem, vel officium parvum eiusdem B. Mariae Virginis, vel saltem vesperas aut nocturnum cum laudibus officii defunctorum, vel psalmos poenitentiales aut graduales, vel consueverit saltem semel in hebdomada aliquod opus ex illis peragere quae sub appellatione „Operum misericordiae“ agnoscuntur, vel Missae interesse, servatis conditionibus confessionis sacramentalis, sanctae Communionis et alicuius orationis ad mentem Summi Pontificis, lucrabitur *Indulgentiam plenariam* diebus Nativitatis Domini, Epiphaniae, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, Ssmae Trinitatis, Corporis Domini eiusdemque Sacratissimi Cordis; Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis et Immaculatae Conceptionis B. Mariae Virginis; Nativitatis S. Joannis Baptistae; utriusque festi S. Joseph Sponsi B. Mariae Virginis; Ss. Apostolorum Petri et Pauli, Andreae, Jacobi, Bartholomaei, Matthaei, Simonis et Judae, Matthiae atque Omnium Sanctorum.

Si quis vero ad sacramentalem confessionem ac ad sanctam Communionem minime accesserit, corde tamen contritus ad mentem Summi Pontificis aliquantisper precatus fuerit, singulis diebus supra recensitis *partialem septem annorum* lucrabitur *Indulgentiam*.

Insuper quisquis aliquod ex praedictis pietatis vel caritatis operibus expleverit, quoties id peregerit, *partialem trium annorum Indulgentiam* adipiscetur.

2. Sacerdotes, qui nullo legitimo impedimento detenti quotidie s. Missae sacrificium celebrare consueverint, *Indulgentiam plenariam* festis supra memoratis consequentur, additis sacramentali confessione et oratione ad mentem Summi Pontificis.

Quoties vero ipsi Sacrum litaverint, *partialem quinque annorum Indulgentiam* acquirunt.

3. Qui recitationi divini officii tenetur, obligationi huic obtemperans, *plenariam Indulgentiam* iisdem recensitis festis lucrabitur, servatis pariter conditionibus confessionis sacramentalis, sacrae Communionis et orationis ad mentem Summi Pontificis.

Qui vero hoc peregerit saltem corde contrito, *partialem quinque annorum Indulgentiam* singulis vicibus adipiscetur.

4. Quisquis cum primo diluculo, tum meridiano tempore, tum sub vesperam, vel cum primum postea potuerit, orationem vulgo *Angelus Domini*, tempore autem paschali *Regina coeli* aut, has preces ignorans, quinquies *Ave Maria* recitaverit; itemque sub primam noctis horam psalmum *De profundis* vel, si eum nesciat, *Pater Noster* cum *Ave Maria* et *Requiem* recitaverit, *partialem quingentorum dierum Indulgentiam* consequetur.

5. Eandem *Indulgentiam* acquirat qui quavis feria sexta de Passione et Morte D. N. Jesu Christi aliquantulum pie cogitaverit, terque Orationem Dominicam et Salutationem Angelicam devote recitaverit.

6. Qui suam conscientiam excusserit et peccata sua sincere detestatus fuerit cum proposito se emendandi, devoteque recitaverit semel *Pater Noster*, *Ave Maria* et *Gloria Patri* in honorem Ssmae Trinitatis, aut quinquies *Gloria Patri* in memoriam Quinque Vulnerum D. N. Jesu Christi, *trecentorum dierum Indulgentiam* lucrabitur.

7. Quisquis pro agonizantibus oraverit, pro iis *Pater noster* cum *Ave Maria* saltem semel recitando, *partialem centum dierum Indulgentiam* adipiscetur.

8. Qui demum, in mortis articulo constitutus, animam suam devote Deo commendaverit et, rite confessus ac sacra Synaxi reffectus vel saltem contritus, Ssmum Jesu Nomen ore, si potuerit, sin minus corde, devote invocaverit et mortem de manu Domini, tamquam peccati stipendium, patienter susceperit, *plenariam Indulgentiam* consequetur.

Monita.

1. Res aptae ad recipiendam benedictionem pro Indulgentiis Apostoli-

cis lucrandis sunt tantummodo coronae, rosaria, cruces, crucifixi, parvae statuae, numismata, dummodo non sint ex stanno, plumbo, vitro conflato ac vacuo aliave simili materia, quae facile confringi vel consumi possit.

2. Imagines Sanctorum alios ne repraesentent quam rite canonizatos vel in probatis martyrologiis relatos.

3. Ut quis valeat Indulgentias Apostolicas lucrari, necesse est ut aliquam ex rebus benedictis ab Ipso Summo Pontifice vel a Sacerdote facultate praedito, super se deferat aut in domo sua decenter retineat.

4. Ex expressa Ssmi Domini Nostri declaratione, per Apostolicarum Indulgentiarum concessionem nullatenus derogatur Indulgentiis a Summis Pontificibus iam alias forte concessis pro precibus, piis exercitiis vel operibus recensitis.

Datum Romae, ex aedibus S. Paenitentiariae Ap., die 11. Martii 1939.

L. Card. *Lauri*, Paenitentiarius Maior.

L. S.

S. *Luzio*, Regens.

1524

1939

Summus Pontifex Pius X, per Decretum S. Congregationis S. Officii die XXV mensis Iunii a. MDCCCXIV datum (Acta Ap. Sedis, vol. VI, a. 1914, p. 378.), omnibus christifidelibus, qui quamlibet ecclesiam aut quodlibet publicum oratorium (vel semipublicum pro legitime utentibus) die secunda mensis Novembris pie visitavissent, plenariam indulgentiam „toties quoties“ suetis conditionibus lucrandam concessit, fidelibus defunctis solummodo applicandam.

Indulgentia
plen. „toties-
quoties“.

At identidem, decursu temporis, ad hoc Sacrum Tribunal supplicationes pervenerunt, quibus postulabatur ut eadem indulgentia die quoque dominica subsequenti lucrifieri posset; idque eo consilio ut ii etiam pretiosissima hac concessione frui possent, qui die Commemorationis omnium fidelium defunctorum id non peregerint. Quam ad rem SSmus D. N. Pius Divina Providentia Pp. XI, in audientia die x mensis Decembris a. MDCCCXXXVIII infra scripto Cardinali Paenitentiario Maiori concessa, statuere ac decernere dignatus est plenariam eiusmodi indulgentiam vel die II mensis Novembris, vel subsequenti die dominica lucrifieri posse, firmis manentibus ceteris conditionibus tum memorati Decreti S. Congregationis S. Officii, tum Decreti S. Paenitentiariae quoad plenariam indulgentiam „toties quoties“ lucrandam. (Acta Ap. Sedis, vol. XXII, a. 1930, p. 363.)

Praesenti in perpetuum valituro absque ulla Apostolicarum Litterarum in forma brevi expeditione et contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, ex Aedibus S. Paenitentiariae Apostolicae, die 2 Ianuarii 1939. L. Card. *Lauri*, Paenitentiarius Maior. L. S. S. *Luzio*, Regens.

1525

1939

Dubia in
causis matri-
monialibus.

Propositis Supremae huic Sacrae Congregationi Sancti Officii sequentibus dubiis :

I. Utrum decisio Supremae S. Congregationis S. Officii data die 18 Ianuarii 1928. ad I., qua nempe declaratum fuit acatholicos in causis matrimonialibus actoris partes agere non posse, spectet tantum Tribunal S. Romanae Rotae, an etiam Tribunalia dioecesana ;

II. Utrum Promotor Iustitiae, vi canonis 1971, nulla praehabita facultate a S. Officio, matrimonium accusare possit si nullitas matrimonii fuerit denunciata a coniuge acatholico.

Feria IV, die 15 Martii 1939

Eminentissimi ac Revmi PP. DD. Cardinales rebus fidei et morum tutandis praepositi, praehabito RR. DD. Consultorum Voto, respondendum decreverunt :

Ad I.: Negative ad primam partem ; Affirmative ad alteram, seu : spectare etiam Tribunalia dioecesana.

Ad II. : Negative, nisi publicum bonum, Ordinarii iudicio, id postulet.

Et Sabbato, die 18 eiusdem mensis et anni, Ssmus D. N. Pius Divina Providentia Papa XII, in audientia Excmo ac Revmo Domino Adessori Sancti Officii impertita, relatam Sibi Emmorum Patrum resolutionem adprobavit, confirmavit et publicari iussit.

Datum Romae, ex Aedibus S. Officii, die 22 Martii 1939.

R. Pantanetti, Supr. S. Congr. S. Officii Notarius.

1526

1939

Preces pro
ordinandis.

Deo propitio Diaconis Nostris cursum theologicum diebus proximis absoluturis: Joanni Albert, Ludovico Bíró, Josepho Gyenis, Ladislao Hirling, Josepho Horváth, Julio Kiszler, Stephano Lócsi, Geysae Verhás et Ludovico Zentai die 18. Junii ordinem S. Presbyteratus sumus collaturi.

Ut omnes promovendi sancti et perfecti evadant ministri mysteriorum Dei praesentibus mandamus, ut diebus Dominicis mensis Junii ordinationem praecedentibus, dieque ordinationis fideles cum pastoribus post Sacrosanctum Missae Sacrificium fervidas pro ordinandis preces fundant. Item praecipimus, ut omnes sacerdotes dioecesani die ordinationis — quo quidem die quaevis alia oratio quoquo modo imperata cessabit — orationibus pro missa praescriptis collectam „Pro omni gradu Ecclesiae“ addanti.

1527

1939

Tristissimo animo repentinum exitum *Joannis Sperai* parochi Regölyensis, quem crudelis mors labore pastoralis studiose fungentem die 2. Maii a. c. e vivis eripuit, notum facio. Anno 1885. natus et anno 1910. presbyter ordinatus per quinque annos cooperatorem egerat, mox praebendatus, deinde anno 1922. succentor Ecclesiae Cathedralis, anno 1924. parochus in Nagybicsérd, demum anno 1933. parochus in Regöly nominatus est. His in muniis semper pastorem animarum benignissimum se praebuit, qui omnibus et fidelibus et confratribus dilectissimus esset. Animam candidam sacramento s. extremae unctionis munitam Deo reddidit, quam piis omnium precibus triumque Sacrorum praescriptorum Suffragiis enixe commendo. R. i. p!

Obitus
Joannis
Sperai.

1528

1939

V-A-Diaconi nominati et investiti sunt: V. *Ludovicus Kun* parochus Kárászensis in districtu Mágocs et *Gabriel Sólýmár* parochus Dunakömlődensis in districtu Dunaföldvár. Inspector Scholarum districtus Mágocsensis constitutus est *Stephanus Nagy* parochus Szászvárens.

Personalia.

Novi parochi nominati et investiti sunt: *Stephanus Braun* abbas tit., parochus Mágocsensis in Paks, *Ladistaus Dubniczky* administrator Kurdensis in Feked, *Andreas Pásztor* catecheta Quinque-Ecclesiensis in Hőgyész, *Franciscus Cseh* administrator Miszlaensis ibidem. Administratores ad interim facti sunt: *Franciscus Balogh* cooperatorem Ozoraensis in Regöly, *Joannes Ágoston* cooperatorem Mágocsensis ibidem, *Josephus Tasnádi* administrator Fekedensis in Kurd. *Valentinus Kolbert* administrator Hőgyészensis translatus est catecheta ad scholas elementares Quinque-Ecclesiarum. *Dr. Joannes Vesztergombi* administrator Hőgyészensis, *Josephus Weiszenburger* et *Josephus Müller* administratores Paksenses in munere cooperatoris in iisdem paroeciis relictis sunt.

1529

1939

Beneficia parochialia ob mortem vel translationem pastorum vacantia reddita: *Mágocs* (Patronus Fundus Religionis), *Regöly* (Patronus Cels. Princeps Ladislaus Esterházy de Galántha) et *Kurd* (Liberarum collationis ep-palis) praesentibus concursui publico usque ad 1. Julii a. 1939. duraturo exponuntur. Sacerdotes dioecesanos, praedictis beneficiis potiri anhelantes et in examine synodali approbatos hisce provocho ut velint suos recursus mihi aut respectivis Patronis inscribendos intra praefatum terminum officio

Concursus
proparochiis.

dioecesano substernere. Recursus pro parochia Mágocs adipiscenda Ministro Cultus et Publicae Instructionis inscribendi ac tymbro legali providendi sunt.

1530

1939

Felvétel a papnevelő-intézetbe.

Felkérem Tiszt. Papságomat, hogy értesítsék a papi pályára hivatást érző ifjakat, hogy a pécsi papnevelőintézetben a szokásos felvételi vizsgálat folyó évi június 30-án és július 1-én fog megtartatni.

A legalább négy gimnáziumi osztályt végzett pályázók egyházi keresztlevelükkel, utolsó évvégi bizonyítványukkal s az illetékes plébánostól és hittanártól kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal június 30-án a délelőtti órákban jelentkezzenek felvételre a papnevelőintézet aligazgatójánál, aki őket a szükséges utasításokkal el fogja látni. Akinek nem lesznek kéznél a szükséges okmányai, jelentkezése nem vétetik figyelembe. Az orvosi vizsgálatot az intézeti orvos teljesíti, a felvételi vizsgálat pedig július 1-én fog meg-ejtetni. Megfelelő bizonyítványok és orvosi vélemény mellett a német és horvát nyelvet beszélők előnyben részesülnek.

Akik a felvételi vizsgálat ideje alatt ingyenes szállást és ellátást igényelnek, jelentsék be jövetelüket a papnevelőintézet aligazgatójánál.

A nm. püspöki kar határozata értelmében a növendékek az összes magyar szemináriumokban mérsékelt ellátási díjat tartoznak fizetni. Az egész évi ellátási díj a pécsi szemináriumban 240 P, jeles előmenetelű szegény tanulók további kedvezményben részesülhetnek. Mivel ez az ellátási díj oly alacsony, hogy az évi költségeknek csak elenyésző részét fedezi, felkérem Tiszt. Papjaimat, hogy csak a legkritkább és igazán méltánylást érdemlő esetekben tegyenek javaslatot annak leszállítására.

1531

1939

Papok és kántorok O. T. B. A. tagsága.

Az 1938. évi XXXIX. t.-c. és az ennek kapcsán kibocsátott 9900/1938. M. E. számú rendelet alapján az Orsz. Tisztviselői Betegsegélyezési Alap (OTBA) szolgáltatásaira igényjogosultságot nyernek a bevett és elismert vallásfelekezettek tényleges szolgálatban álló lelkészei, segédlelkészei és kántorai közül azok akik nem tartoznak az 1927. XXI. t.-c. hatálya alá (ezen törvénycikk az Országos Társadalombiztosító Intézet, általános néven OTI köteles tagjairól szól), és akiknek az OTBA szolgáltatására való igényjogosultságát az egyházi főhatóság meghallgatása után a pénzügyminiszter úr a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrral egyetértőleg megállapítja ;

nemkülönbén a fent felsorolt csoportba tartozó nyugdíjasok és állandó ellátásban részesülő özvegyek és árvák ;

végül a családi pótlékban (családi pótléksegélyben) részesülő családtagok.

Az OTBA tagok betegsegélyezési járulékot tartoznak fizetni, még pedig az egyházi alkalmazottak (lelkészek, kántorok stb.) a helyi jövedelem és egyéb jövedelem (kongrua, korpótlék, családi pótlék stb.) együttes havi bruttó összegének 1.5 %-át havonta, de a betegsegélyezési járulék kiszámításánál a fillér összegeket kerek 10 fillérekben kell megállapítani olyképen, hogy a 6 fillérnél kisebb összeget figyelmen kívül kell hagyni.

Az OTBA tagság nem kötelező.

Felhívom ezek alapján egyházmegyém azon lelkészeit, segédlelkészeit, nyugdíjas lelkészeit, teológiai tanárait, egyéb nem lelkipásztori munkakörben működő papjait, végül főhivatású kántorait (tehát nem kántortanítóit), akik betegség esetére még nincsenek biztosítva és olyanok, akik a betegség esetén legalább hat hónapon át kapják illetményeiket (máskülönben ugyanis az 1927. XXI. t.-c. alá esnek, azaz OTI kötelesek), hogy az esetben, ha betegség esetére biztosíttatni óhajtják magukat, ezen óhajukat terjesszék fel az egyházmegyei hatósághoz, mely azt kellő igazolással továbbítani fogja az illetékes minisztériumokhoz. A kérelem pontosan tartalmazza: a kérelmező nevét, szolgálatának minőségét, lakhelyét, összjövedelmének egyhavi bruttó összegét, illetve pengőértékben kifejezetti bruttó értékét, ennek 1.5 %-át, továbbá a családi pótlékban (családi segélyben) részesülő családtagok számát.

1532

1939

Tudomásvétel céljából közlöm a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a külföldiek által kért anyakönyvi kivonatok megküldése tárgyában folyó évi május 10-én 1570/1939. I. ü. o. szám alatt hozzám intézett átiratát teljes szövegében.

Külföldiek
anyakönyvi
megkeresé-
seinek elin-
tézése.

„1935. évi május hó 10-én 1178/1935. sz. a. kelt átiratomban külpolitikai szempontokból arra kértem Nagyméltóságodat, méltóztassék a joghatósága alatt álló egyházi hivatalokkal közölni, hogy a budapesti külképviseleti hatóságoktól közvetlenül érkező anyakönyvi természetű megkeresésekre válaszaikat ne közvetlenül a megkereső követségekhez vagy azok konzulátusi osztályaihoz küldjék, hanem Excellenciád útján juttassák hozzám továbbítás céljából.

Ezenkívül a külügyminiszter úr a 78576/1936.8 szám alatt kelt iratával közölte, hogy a külföldről kért anyakönyvi kivonatok után járó illetéket és költséget a kiállító anyakönyvi hivataloknak pár napon belül megté-

ríti és a felek részéről történő megtérítésről gondoskodik. Ezzel ugyanis meg akarta gyorsítani a külföldön lakók részéről kért anyakönyvi kivonatoknak megküldését.

A külügyminiszter úrnak fenti elhatározásával a nm. püspöki kar 1936. évi október hó 7-i értekezletén foglalkozott és az egyes egyházi főhatóságok körlevélileg utasították az egyházi anyakönyvi hivatalokat, hogy külföldről hozzájuk érkező anyakönyvi ügyekben a fentiek szerint járjanak el.

A túlságosan megnövekedett ügyforgalom s az előlegek megtérítése körül felmerült zavarok a m. kir. külügyminiszter urat arra készítették, hogy a fent előadott rendelkezéseit hatályon kívül helyezze és így sem a kiállítási költségek megtérítését, sem közvetlenül az anyakönyvi hivataloktól kért és hozzám felterjesztett anyakönyvi kivonatok továbbítását nem vállalhatja tovább magára.

A fentiek alapján van szerencsém tisztelettel felkérni, hogy a vonatkozó tárgyban kiadott rendelkezéseit szintén hatályon kívül helyezni és a joghatósága alatt álló egyházi anyakönyvvezető lelkészeket utasítani méltóztassék, hogy anyakönyvi kivonatok beszerzése iránt külföldről magánfelek vagy Magyarországon levő idegen külképviseleti hatóságok részéről *közvetlenül hozzájuk érkező* megkeresések esetében a válasz adásánál a külügyminisztérium útján való levelezést szüntessék be.

Annak a kérdésnek eldöntésére természetesen, hogy a lelkészek közvetlenül vagy Excellenciád útján levelezzenek-e a külföldön lakó magánfelekkel vagy Magyarországon levő idegen külképviseleti hatóságokkal, Nagyméltóságod illetékes.

Félreértések elkerülése végett megemlítem, hogy azokban az igen ritka esetekben, amikor az anyakönyvi kivonatok kiállítása iránti kérelem politikai vonatkozású, a külügyminisztérium közvetítése továbbra is mindenkor igénybe vehető.

1533

1939

Gyűjtések
eredménye az
1938. évben.

Az 1938. év folyamán egyházmegyénkben különböző célokra a következő összegek folytak be:

Péterfillér címén	3.140·20 P
Szentsír őrei címén	986·20 „
Világmissióra	1.552·36 „
Afrikai Missióra	956·78 „
Jézus Szent Gyermeksége javára	927·30 „
Szent Péter művére	524·90 „

Unio Cleri tagdíjára	1.375.70 P
Oltáregyesület céljaira	18.18 „
Egyházmegyei papi missziós egy- let céljaira	37.77 „
Katolikus sajtóra	290.90 „
Bátai Szent Vér templomnak	2.360.50 „
Őcsényi templomnak	138.80 „

1534

1939

A kőszegi Missziós Szemináriumban, papok számára a nyár folyamán a következő napokon tartanak lelkigyakorlatokat: júl. 24-27., aug. 7-10-ig, aug. 22-25, szept. 18-21, okt. 9-12, okt. 23-26. Díj 15 P. A lelkigyakorlatok mindenkor az első nap este 8 órakor kezdődnek és az utolsó nap este végződnek. Jelentkezni lehet a Szent Imre Missziós Szeminárium igazgatójánál Kőszegen.

Papi lelki-
gyakorlatok
Kőszegen.

1535

1939

Dr. Dérczy Ferenc keresi őseinek adatait: 1. Molnár (esetleg Pohl-müller) Péter születési adata, 1768-1775. évek valamelyikéből; a család tagjai juhászok voltak. 2. Molnár (Pohlmüller) Péter és Kertész Rozália házasságkötése 1788-1815. közti évekből. 3. Molnár (Pohlmüller) Péter születési adata. Szülei, Péter és Kertész Rozália. Születési idő 1800-1811. (Egyesek szerint 1809. ápr. 8.) A talált adatok beküldendők az Egyházmegyei Hatósághoz.

Anyakönyvi
adatok
kerestetnek.

1536

1939

A Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetsége a cselédtársadalom szociális és vallási problémáinak taglalása és a szolgálatban levő leányok szellemi igényeinek kielégítése céljából *Magyar Házimunka* címmel időszaki lapot indított. Megrendelhető évi 2.40 P előfizetési áron Budapest, VIII. Mária-utca 7. szám alatt.

Irodalmi mű-
vek ajánlása.

Dr. Ajtai Kálmán *Ah hol vagy magyarok tündöklő csillaga* című imakönyvecskéje a legrégibb imaszövegek összegyűjtésével Szent Istvántól napjainkig az egész magyar történelmet élénk tárja imádságokban. Kapható a Korda nyomdában Budapest, VIII. Csepreghy-utca 2. Ára 1 P.

Igen jó szolgálatokat tesz és azért szívesen ajánlom az érdekeltek figyelmébe dr. Megyesi Schwartz Róbert veszprémi püspöki szertartónak

most megjelent könyvét, melynek címe: *Magyarázata a magyarországi katólikus egyházközségek adóztatási szabályzatának*. Ára a szerzőnél megrendelve és a pénz előzetes beküldése mellett 2 P.

Stolcz Albán 12 kötetes *Szentek élete* című munkája dr. Kovács István fordításában most már teljes egészében kapható a veszprémi egyházmegyei könyvnyomdában. Ára kötetenkint 2.40 pengő.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 20. Maii a. 1939.

† FRANCISCUS m. p.
episcopus.

1939.

IX.

2151

1939

Apostolica Sedes, nostris praesertim temporibus, cum in concedendis Indulgentiis, tum in earum acquisitione faciliore reddenda, maiori cotidie assolet largitate uti. Decretum de indulgentia Portiunculae.

Quam ad rem Ssmus Dominus Noster Pius divina Providentia Pp. XII. id vehementer exoptans, ut christianus populus pretiosum eiusmodi Ecclesiae thesaurum uberiore usque modo participet, itemque ut animae piaculari igne expiandae hac ratione magis in dies magisque iuventur, in audientia subscripto Cardinali Paenitentiario Maiori die XXII. mensis Apr. a. MDCCCXXXIX. impertita, ad plenariam quod attinet Portiunculae Indulgentiam lucrandam, pro impensissima pietate Sua, hoc decernere dignatus est, ut scilicet, abrogato n. V. Decreti „Ut septimi pleni“ ab hoc Sacro Tribunali die X. mensis Julii a. MDCCCXXIV. editi, omnes Ecclesiae Cathedrales ac Paroeciales, ac praeterea aliae Ecclesiae aliaque Oratoria — pro quibus, in amplioribus praesertim Paroeciis, ex prudenti locorum Ordinarii arbitrio, fidelium commodum id postulare videatur — a Sacra Paenitentiarum Apostolica, per supplicem libellum ab Ordinario commendatum, Portiunculae privilegium obtinere possint. Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Paenitentiarum, die 1. Maii 1939.
L. Card. Lauri, Paenit. Maior. L. S. S. Luzio, Regens.

2152

1939

Deo adjuvante Visitationem Canonica[m] tempore autumnali in districtibus Mágocsensi et Bonyhádensi sequenti ordine instituat sacramentumque s. Confirmationis distribuam. Ordo Visitationis Canon. et S. Confirmationis.

Die 10. Septembris	Bikal	Die 14. Septembris	Szalatnak
11. „	Mágocs	15. „	Köblény
12. „	Alsómocsolád	16. „	Kárász
13. „	Kisvaszar	17. „	Szászvár

Die 18. Septembris	Nagymányok	Die 22. Septembris	Szálka
19.	"	23.	"
20.	"	24.	"
21.	"		

2153

1939

Examina
synodalia et
neosacer-
dotum.

Statutis Synodalibus (§. 23.) conformiter examina synodalia anno currenti diebus 12 et 13, examina vero neopresbyterorum diebus 14 et 15. Septembris in aedibus Seminarii iuxta ordinem praescriptum servabuntur. Omnes igitur ad examina dicta obligatos hisce provoco, ut semet Officio dioecetano insinuent adnotando an ex materia integra, an vero ex parte prout in §. 23. e) Stat. Synod. concessum est, examen synodale subire velint.

2154

1939

Novi alumni
Seminarii.

In concursu die 1. Julii a. c. habito sequentes admissi sunt in Seminarium Nostrum alumni: Julius Almássy, Joannes Dékány, Guilelmus Fried, Adalbertus Székely pro I.-o a. theol.; Martinus Sümegi pro VIII. cl. gymn.; Ludovicus Sebők et Franciscus Soroncz pro VI. cl.; Franciscus Antal, Vendelinus Appl, Petrus Gábor, Vladimirus Fájth, Ladislaus Pálos, Julius B. Szabó, Franciscus Tóth et Jacobus Windheim pro V. cl..

2155

1939

Obitus
Josephi Pál.

Die 30. Maii a. c. gravi at patienter tolerata infirmitate confractus placide in Domino obdormivi *Josephus Pál* parochus rudedonatus olim Bogdásaensis anno aetatis suae 78-o, sacerdotii vero 55 o. Anno 1884. ad sacerdotium evectus ac per decennium diversis in locis munere cooperatoris functus ab anno 1894. parochias Máriakéménd, Laskafalu, et Bogdása conscientiosus pastor animarum direxerat, dum anno 1924. in quietem recessit. Sacramentis moribundorum pie confortatus mundana reliquit.

Animam denati confratris precibus suffragiisque trium Sacrorum praescriptorum enixe commendo.

2156

1939

Personalia.

V-A-Diaconus nominatus et investitus est *Joannes Martinkovics* parochus Lakócsaensis in districtu Szigetvár.

Novi parochi nominati et investiti sunt: *Franciscus Schlachter* parochus Ibafaensis in Babarc et *Franciscus Tillinger* administrator Várdombensis ibidem. *Tiburtius Bujdosó* administrator Babarcensis in eodem munere translatus est ad Ibafa.

Cooperatores translati sunt: *Alexander Fényi* e Beremend ad Németsbóly, *Ladislaus Budavári* e Németsbóly ad Mozsgó, *Josephus Arató* ex Ujpetre ad Püspöknádasd, *Dr. Vendelinus Reining* e Cikó ad Tevel, *Josephus Szant-*

ner ex Abaliget ad Olasz, *Joannes Hidasi* e Kajdacs ad Ozora, *Stephanus Vida* e Püspökbogád ad Kajdacs, *Josephus Horváth* ad Koppányszántó, *Eleutherius Marycz* ad Nagykönyi. *Adamus Hoffmann* e Mozsgó subsidiarius missus est ad Mecsekjánosi.

Neomystae missi sunt: *Joannes Albert* ad Cikó, *Ludovicus Biró* ad Beremend, *Josephus Gyenis* ad Gyulaj, *Ladislaus Hirling* ad Abaliget, *Julius Kiszler* ad Palotabozsok, *Geysa Verhás* ad Püspökbogád, *Ludovicus Zentai* ad Ujpetre.

2157

1939

A m. kir. pénzügyminiszternek 1939. évi 59.000. számú rendeletét a szegényeket megillető okirati illetékmentességről azzal teszem közzé, hogy a lelkipásztorok adott alkalommal világosítsák fel híveiket ezen kedvezményről.

Okirati
illeték-
mentesség.

„Az 1927. V. tc. 29. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a m. kir. igazságügyminiszterrel és a m. kir. belügyminiszterrel egyetértve a következőket rendelem:

1. §.

A jelen rendelet alkalmazása szempontjából azt kell szegénynek tekinteni, aki a fennálló jogszabályoknak megfelelő, 6 hónapnál nem régebben kiállított hatósági vagyoni (szegénységi) bizonyítvánnyal igazolja, hogy nincs több jövedelme, mint a lakóhelyén szokásos közönséges napszám és fizetésre köteles hozzátartozói nincsenek.

2. §.

(1) A szegények részére kiállított bizonyítványok közül illetékmentesek:

1. az 1. §-ban említett hatósági vagyoni (szegénységi) bizonyítvány (illetéki díjjegyzék 22. tételének a) pontja);

2. az illetőségi és állampolgársági bizonyítvány;

3. minden olyan bizonyítvány (ideértve az erkölcsi és az orvosi bizonyítványt, valamint az anyakönyvi kivonatot is), amely

a) alkalmazás vagy állás elnyeréséhez megkívánt feltételek igazolása céljából,

b) vagy iskolába, illetőleg nevelőintézetbe való felvétel céljából, vagy tandíjkedvezmény igénylése végett szükségesek.

(2) Illetékmentesek továbbá azok a bizonyítványok is, amelyek az (1) bekezdés alá tartozó bizonyítványok kiadásához szükségesek.

(3) Az (1) bekezdés 3. pontjában megjelölt és a (2) bekezdés alá eső bizonyítványok csak annyiban mentesek, amennyiben azokat az ott megjelölt célra használják.

(4) Illetékmentesek végül a (3) bekezdés korlátai között az (1) és (2) bekezdésben felsorolt bizonyítványok másodlati és másolatai, valamint a másolatok hitelesítése is.

3. §.

A 2. §-ban felsorolt bizonyítványokra — az (1) bekezdés 1. pontjában megjelölt hatósági vagyoni (szegénységi) bizonyítvány kivételével — a

következő szöveget kell rávezetni: „Ez a célra kiállított
..... bizonyítvány a-város (község) által
..... sz. a. kiállított hatósági vagyoni (szegénységi) bizonyítvány alapján
illetékmentes.“

4. §.

A jelen rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 1939. évi április hó 12-én.

Dr. Reményi-Schneller Lajos s. k., m. kir. pénzügyminiszter.“

2158

1939

Beruházási
járulék ügyé-
ben elvi
jelentőségű
döntés.

A vagyondézsmá kiszabása ellen beadott fellebezések végső elbírálására hívatott budapesti I. számú döntőbizottság folyó évi június hó 23-án tartott tárgyalásán elvi jelentőségű döntést hozott, mely szerint a tiszapüspöki kisebb egyházi javak egyesített tömegére kivetett, de megfellebbezett beruházási hozzájárulás ügyében a szolnoki döntőbizottság ítéletét megváltoztatta és kimondotta: hogy *a lelkészi, kántori, tanítói, harangozói, templomi és egyéb egyházi kisebb javadalmak vagyona külön vonandó beruházási hozzájárulás alá és ennek kiszámítása céljából az iratokat visszaküldte a szolnoki pénzügyigazgatósághoz. Ez a határozat elvi jelentőségű és más hasonló ügyekben a budapesti I. számú döntőbizottság ugyanilyen álláspontot fog elfoglalni.*

2159

1939

Német nép-
énektár.

Babócsay János bátaszéki kántor *Alleluja* címen németnyelvű népénektárt adott ki, melyet az illetékes körök nagy elismeréssel fogadtak. A népénektár használatát az egyházmegye németnyelvű plébániáin engedélyezem s az Orgonakönyv beszerzését a templompénztárak terhére is megengedem ott, ahol a kerületi esperes megítélése szerint kellő fedezet áll rendelkezésre.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 14. Julii a. 1939.

† FRANCISCUS m. p.
episcopus.

1939.

X.

2805

1939

Iam pridem multisque ex partibus supplices ad Sanctam Sedem li-
belli pervenerunt, per quos postulabatur ut qui Apostolica Benedictione a
Summo Pontifice Urbi et Orbi sollemnibus occasionibus impertita una cum
plenissima admissorum venia presentes frui nequirent, possent tamen plena-
riam Indulgentiam adipisci, si ope radiophonica eamdem Benedictionem pia
devotaque mente acciperent.

Decretum de
benedictione
Papali ope
radiophonica
accipienda.

Iamvero, re mature studioseque perpensa, infrascriptus Cardinalis
Paenitentiarius Maior, in Audientia die 10 currentis mensis et anni habita,
causam eiusmodi Beatissimo Patri decernendam proposuit. Augustus Ponti-
fex vero, relatione audita ab eodem Cardinali facta, ac valde percupiens ut
ea, quae progrediens aetas per humanarum disciplinarum studia invexerit,
saluti animarum procurandae inserviant, decernere ac statuere dignatus est
ut cum praesentes tum ii, qui quovis spatio absentes, ope tamen radiopho-
nica, Benedictionem a Summo Pontifice Urbi et Orbi impertitam pie devo-
teque accipiant, plenariam Indulgentiam, suetis condicionibus, lucrari possint.

Mandavit autem Sanctitas Sua ut praesens Decretum publici juris fieret.

Contrariis quibuslibet non obstantibus peculiari etiam mentione dignis.

Datum Romae, ex aedibus S. Paenitentiarum, die 15. Junii 1939.

L. Card. *Lauri*, Paenit. Maior. L. S. S. *Luzio*, *Regens*.

2806

1939

Dilectus noster diaconus *Sigismundus Wagner* die 8. Septembris a. c.,
festo Nativitatis B. Mariae V. in Capella nostra residentiali intra missarum
sollemnia per impositionem manuumstrarum ad S. Presbyteratus ordinem
promotus est.

Ordinatio.

2807

1939

Examina
synodalia.

Diebus 12. et 13. Septembris a. c. examina synodalia subierant et approbati sunt: *Ludovicus Erdélyi, Paulus Kovács, Adalbertus Szigethy, Leopoldus Tandlmayer, et Ferdinandus Varga*. Praemium Král-ianum Paulo Kovács ad-iudicatum est.

2808

1939

Obitus Adal-
berti Plichta
et Stephani
Takács.

Tempore elapso aestivo tristem duorum decessum confratrum, qui utrique infirmitate longiore afflicti at sacramentis moribundorum pie refecti mundana reliquerant, deploravimus.

Die 21. Julii anno aetatis suae 33-o in Domino obdormivit *Adalbertus Plichta* cooperatore Magyarakesziensis, qui anno 1929. presbyter ordinatus, in Ozora, Dunaföldvár, Tolna, Paks et Magyarakeszi, sive cooperatorem sive catechetam agens zelo laudabili operabatur, ubique imprimis a iuventute dilectus.

Die 4. Augusti ad aeternam hereditatem evolavit *Stephanus Takács* v-a-diaconus ad hon., parochus Mecsekjánosiensis anno aetatis suae 74-o, sacerdotii vero 52-o. Anno 1887. ad sacerdotium promotus et per decennium variis in locis munere cooperatoris functus, anno 1897. parochus in Mecsekjánosi constitutus est, quam paroeciam usque ad ultimum halitum optimus pastor animarum gubernavit. Anno 1936. v-a-diaconus ad hon. nominatus est.

Animas denatorum confratrum piis omnium precibus triumque Sacrorum praescriptorum suffragiis enixe commendo.

2809

1939

Personalia.

Georgius Blandl parochus Nagymányokensis nominatus et investitus est v-a-diaconus districtus Bonyhád. Novi parochi nominati et investiti sunt: *Josephus Lickert* parochus Baranyaszentgyörgyensis in Kurd et *Ladislauus Hegedüs* administrator Harcensis in Regöly.

Administratores ad interim constituti sunt: *Casparus Fröschl* cooperatore Bátaszékensis in Baranyaszentgyörgy, *Josephus Weiszenburger* cooperatore Paksensis in Cikó, *Franciscus Waszner* cooperatore Pécsváradensis in Nagyvejke, *Franciscus Balogh* administrator Regölyensis in Harc. *Georgius Sarlós* administrator Nagyvejkensis missus est vicarius in spiritualibus ad Erdősmecke. *Josephus Tasnádi* administrator Kurdensis in munere cooperatoris translatus est ad Bátaszék. *Paulus Hal* catecheta et curatus nosocomii Szigetvárensis nominatus est catecheta Quinque-Eccl. ad scholas civ. com-

merc. super., cuius in locum catecheta et curatus nosocomii in Szigetvár constitutus est *Ernestus Ollop* cooperator Tolnaensis. *Paulus Varga* praefectus stud. in instituto Emericano erga preces proprias extra servitium dioec. positus est.

Cooperatores translati sunt: *Joannes Redling* ex Erdősmecke ad Kurd, *Ladislauus Németh* e Dombóvár ad Paks, *Joannes Gyalokay* e Püspökpuszta ad Dombóvár, *Eleutherius Marycz* e Nagykónyi ad Püspökpuszta, *Stephanus Vida* e Kajdacs ad Nagykónyi, *Franciscus Nagy* e Kurd ad Pécsvárad, *Ludovicus Oszkay* e Dunaföldvár civ. int. ad Felsőireg, *Julius Halász* e Felsőireg ad Dunaföldvár civ. int., *Josephus Arató* e Püspöknádasd ad Tolna, *Ladislauus Rónaky* valetudin. ad Lánycsók. Neomystae missi sunt: *Stephanus Lócsi* ad Kajdacs, *Josephus Horváth* ad Magyarakeszi, *Sigismundus Wagner* ad Püspöknádasd.

2810

1939

Beneficia parochialia *Ibafa*, et *Baranyaszentgyörgy* liberae nostrae collationi episcopali, deinde *Mecsekjánosi* patronatui Domini Jánosiensis obnoxia, per translationem, sive mortem priorum pastorum vacantia reddita, praesentibus concursui publico usque ad 1. Novembris a. c. duraturo exponuntur. Sacerdotes dioecesani dictas paroecias assequi cupientes, dummodo in examine synodali sint approbati, velint suos recursus mihi seu respectivo Patrono inscribendos usque ad praefatum terminum officio dioecesano substernere.

Concursus
pro parochiis
Ibafa, Me-
csekjánosi et
Baranya-
szentgyörgy.

2811

1939

A zsidótörvény végrehajtásával kapcsolatban az anyakönyvi kivonatok díj- és illetékmentessége ügyében miheztartás végett közlöm a 7720/1939. M. E. sz. rendelet 68. §-át:

Anyakönyvi
kivonatok
díj- és ille-
tékmentes
kiállítása.

„A jelen rendeletben meghatározott bejelentések és kimutatások illetékmentesek. Az ezekhez szükséges anyakönyvi kivonatok és egyéb okiratok, amíg azokat más célra fel nem használják, feltételesen illetékmentesek. Az ilyen okiratokat díjmentesen kell kiállítani és az okiratokra a következő szöveget kell rávezetni: „Az 1939. IV. t. c. végrehajtása céljára illetékmentes. (7720/1939. M. E. sz. rendelet 68. §.)“

Az anyakönyveknek a törvényhatósági levéltárakban őrzött másodpéldánya alapján az első bekezdésben említett okiratokat az 1904: XXXVI. t. c. 17. §-ában szabályozott eseteken felül akkor is ki kell állítani, ha olyan község által vezetett bejegyzésről van szó, amely a törvényhatóságnak a magyar Szent Koronától elcsatolt részén fekszik.

Az első bekezdésnek az illetékmentességre vonatkozó rendelkezései a felekezeti anyakönyvekből vagy egyéb feljegyzésekből készített kivonatok kiállítására is vonatkoznak, kiállításukért azonban egy pengő kiállítási díjat lehet szedni.“

Fentiek szerint a kiállítandó anyakönyvi kivonatok illetékmentesek és ezen okiratokat az állami anyakönyvek díjmentesen is kötelesek kiállítani. Az idézett rendeletszakasz 3. bekezdése szerint az illetékmentesség a felekezeti anyakönyvekből, vagy egyéb feljegyzésekből készített kivonatok kiállítására is vonatkozik, ellenben kiállításukért 1 P kiállítási díjat lehet szedni. Az illetékmentesség tehát a felekezetek által kiállított anyakönyvekre is vonatkozik, a díjmentesség azonban nem, mert 1 P kiállítási díjat lehet szedni.

2812

1939

A magyar
Himnusz
éneklése.

Tudomásul vétel és miheztartás céljából egész terjedelmében közlöm a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak folyó évi június 2-án 15.151/1939. III. számú rendeletét a magyar nemzeti Himnusz éneklése tárgyában.

„A Himnusz előadásánál tapasztalható eltérések igen sok esetben megzavarták a hazafias ünnepségek hangulatát. Ennek elkerülése és az előadás egységének biztosítása érdekében elrendelem a következőket:

A Himnusz áhitat-keltését célzó imádságos jellegének megfelelően csak komoly alkalmakkor adható elő.

Ismétlésnek az előadásban helye nincs.

Hangszeres és zenekíséretes előadásnál úgy az előjáték, mint az utójáték kötelező.

Az olyan ünnepeken, ahol az egész Himnusz előadására nincs idő, az előjáték elhagyásával csupán a Himnusz első nyolc üteme játszandó.

A Himnuszt Kölcsey Ferenc eredeti szövegével kell énekelni. A könnyebb énekelhetőség kedvéért mindazonáltal az eredeti „hosszra vágott” szöveg helyett „hosszra vágott” énekelendő.

A helyes előadásnál zsinórmértékül szolgáló hivatalos letét kiadása iránt egyidejűleg gondoskodás történt.“

2813

1939

Kihelyezett
káplánállo-
más a pécsi
Megyeri kert-
városban.

Az állandóan fejlődő pécsi Megyeri-kertvárosban lakó hívek megfelelő lelki gondozása céljából a székesegyházi plébánia keretén belül kihelyezett segédlelkészi állomást szerveztem. Amíg ezen a területen az új templom fel

nem épül, a rendes istentiszteletek a központi temetői Szent Mihály kápolnában lesznek a hívek számára. Az így megszervezett káplánállásra *dr. Jurányi György*, eddigi pécsi hitoktató neveztetett ki segédlelkésznek.

2814

1939

Felhívom Tiszt. Papságomat, hogy a kiadandó egyházmegyei névtár részére, a szükséges adatokat legkésőbb folyó évi november 1-ig terjessze be a szokásos módon: a lelkészkedő papság a kerületi esperesek útján, a nem lelkészkedők pedig közvetlenül a püspöki irodához.

Schematis-
mus adatai
beküldendők.

Az adatokat a régi schematismus alapján kell elkészíteni, illetve kiegészíteni. Minden plébániavezető tartsa lelkiismeretes kötelességének, különösen a statisztikai adatoknak minden részletre kiterjedően utánanézni. Az egyes plébániák területén működő *szerzetesek és szerzetesnők jelenlegi pontos névsorát* is mellékelni kell, továbbá egy *kimutatást* a plébánia kebelében léte-sült összes *hitbuzgalmi egyesületekről*, mindegyiknél külön megjelölve az alapítási évet és a tagok jelenlegi számát.

A plébániák beküldött adatait először a kerületi esperesek vizsgálják felül és csak akkor terjesszék fel az egyházmegyei hatósághoz, ha azok már teljesen megfelelőknek látszanak.

2815

1939

Az idei szünidő folyamán tartott első közös lelkigyakorlaton velem együtt résztvettek: Arányi Géza, Árpás Ferenc, Berta Antal, Bujdosó Tibor, Farkas József dr., Fényes Antal, Frost Péter, Gere Gábor dr., Gerlai György, Gratzl Gyula, Hal Pál, Hanuy Ferenc dr., Hauser Imre dr., Hegedüs József, Horváth Károly, Horváth Mihály, Jurányi György dr., Kápolnai Zsigmond dr., Magyar István, Mayer Ferenc, vitéz Mándoky Sándor, Nagy István, Nunkovich Gábor, Palkó József, Papp István, Perr Viktor, Pittesser Antal, Sebestyén Károly, Sipos István dr., Sólymár György, Szeitz József, Szigethy Béla, Taksonyi József dr., Trinn János, Újváry Géza, Varga Pál, Vesztergombi János dr., Weisenburger József, Weyer Mátyás.

Papi lelki-
gyakorlatok.

A második lelkigyakorlat résztvevői: Albert József, Balogh Ferenc, Barcza Tivadar, Bárd Ferenc, Belázy Ernő, Benkő Pál, Békefi János, Békés Ádám, Budavári László, Erdélyi Gyula dr., Fájth Jenő, Fröschl Gáspár, Geosits Lajos, Hábel Vince, Halász Gyula, Hegedüs Jenő, Hérincs Pál, Hofman Károly, Horényi Kálmán, Iselstöger Lajos, Iványi János dr., Lányi Emil, Lehr Ignác, Lukács István, Mayerhof Péter, Miklósi István, Patton János dr., Póhly János, Püspök Pál, Redling János, Reisz Lajos, Scharfenberger János, Scheich

János, Schlachter Ferenc, Szakály István dr., Szolga István, Tandlmayer Lipót, Várkonyi János, Vida István, Vizi János.

2825

1939

Anyakönyvi
adatok
kerestetnek.

Dr. Szitár Ferenc, kir. törvényszéki tanácselnök (Budapest, VI., Felső erdősor 1.) a következő anyakönyvi adatokat keresi:

1. Király Etelka, esetleg más keresztnév (férj. Szitár Istvánné) keresztlevelét. Született 1813 körül, szülei Király (Királ) János és Árvay Anna.

2. Szitár János és Hábor Anna házasságlevelét; házasságkötés ideje 1812 körül.

3. Hábor Anna (férj. Szitár Jánosné) keresztlevelét.

4. Király János (szül. 1786. körül) és nejének Árvay Annának (szül. 1790. körül) és Szitár Istvánnak (szül. 1749. körül) keresztlevelét. Az eredmény fent megadott címmel közlendő.

Kaán Károly ny. államtitkár (Budapest, I., Olaszfasor 10.) keresi Kaán Károly keresztelési adatait, született állítólag 1810. április 1-én. Az adatok felkutatóját fenti cím 30 P-vel jutalmazza.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 15. Septembris a. 1939.

† FRANCISCUS m. p.
episcopus.

1939.

XI.

3499

1939

Huszonöt esztendővel ezelőtt akkori királyunk szép példáját követve az ország katolikus hívei ünnepélyesen felajánlották magukat Jézus Szent-széges Szívének. Az elmúlt negyedszázad története megmutatta, hogy mennyire szükségünk van az isteni Szív szeretetére, áldására és védelmére. Hogy annyi megpróbáltatás, megalázás és szenvedés után nemcsak hogy nem pusztultunk el, hanem nap-nap után nagyobb bizakodással nézhetünk a jövőbe, azt egyedül csak Neki köszönhetjük. Lehet-e méltóbb megemlékezés az évforduló alkalmával, mint ha az akkori felajánlást most hálás szívünk buzgóságával megújítjuk? Ezért a nm. püspöki kar határozatának megfelelően elrendelem, hogy a lekipásztorok a következő újév napjának délutáni istentiszteletén a felajánló imát híveikkel együtt elimádkozzák. Előzőleg a hívek figyelme felhívandó a felajánlás ünnepélyes tényére. A felajánló ima szövegét jelen körlevelemhez mellékelem.

Felajánlás
Jézus Szent-
séges Szívé-
nek.

3500

1939

Az Actio Catholica Orsz. Elnöksége az 1939/40. év munkaprogramját ebbe a jelmondatba foglalta össze: „Világiak Krisztus országáért“. Ezt a munkatervet egyrészt az ima és a kegyelem eszközeivel, másrészt pedig tervszerű munkával óhajtja elérni. Ennek a tervnek elérésére a következőkben kívánok rendelkezni az országos értekezlet tanácskozásai alapján:

Az Actio
Catholica
munkaterve.

a) Az ideai advent minden napján a Rorate szentmise végén — vasár- és ünnepnapokon pedig minden szentmise végén — az egyházmegye minden templomában közösen elimádkozandó az A. C. orsz. központja által megküldendő ima a Szentlélek Úristenhez, hogy küldjön elegendő számú világi apostolt az Anyaszentegyház mérhetetlen munkájához. Ezt az imát az A. C. orsz. központja szentképek hátlapjára nyomtatva adja ki. A négy színnyo-

mással készített szentképeket az A. C. központjától (Budapest, IV. Ferenciek tere 7.) kell rendelni. A szentkép ára 100 darabonként 2 pengő. A rendelhető legkisebb mennyiség 100 db. A szétküldést a központ december 1-től kezdi. Legyünk rajta, hogy az ima lehetőleg minden hívő kezéhez eljusson és a hívek magánjátatosságából is végezzék. Az ima szövege a következő :

Úr Jézus, ki azt mondtad : „Az aratni-való ugyan sok, de a munkás kevés“, alázattal kérünk, küldj alkalmas és buzgó munkásokat aratásodba ! Adj szent Egyháznak a mai súlyos időkben a Te Szíved szerint való püspököket és papokat s állíts melléjük buzgó világi apostolokat is, lelkes katolikus férfiakat és nőket, ifjakat és leányokat, akik Hozzádvaló szeretettel eltelve önzetlenül, bátran és eredményesen dolgozzanak országod terjesztésén ! Öntsd ki rájuk Szentlelkedet, hogy örömmel gyakorolják a felebaráti szeretet legnemesebb munkáját a lelkek megmentését s méltatlanságom ellenére engedd, hogy magam is országodnak hasznos és buzgó katonája lehessenek. Engedd, hogy az élő hit szellemében, szentséges Atyánk buzdítása szerint mindnyájan tevékenyen közreműködjünk szent kereszted diadalravitelén, csekély erőnkkel megvédelmezhessük azt a támadások és veszedelmek közt. Amen.

Dicsőség az Atyának . . .

Jézus Szentséges Szíve jöjjön el a te Országod !

Szűz Mária, apostolok királynéja, könyörögj érettünk !

Szent István, a magyar világi apostolok mintaképe, könyörögj érettünk !

b) Advent vasárnapjain az egyházmegye minden templomában egységesen ciklus-predikációk tartatnak az Egyház helyes fogalmáról és a híveknek az Egyházzal szemben tartozó kötelességéről. Az A. C. orsz. központja erre vonatkozóan is megadja az egységes irányítást a plébániáknak.

c) Minden egyházközségben több tagból álló irányadó csoport szervezendő, akik közvetlen munkatársai lesznek a plébánosnak, a közéletben pedig apostolai és szószólói a katolikus gondolatnak. E csoportok kiképzése céljából a tél folyamán kiképző esték, ú. n. A. C. szemináriumok fognak tartatni. Az értekezletek előadásanyagát szintén megküldi az A. C. országos központja.

d) Hogy ezt a munkatervet minden egyházközség minél tökéletesebben megvalósíthassa, az egyházmegyék több gócpontjában egynapos értekezlet lesz a munkatársak részére. Ezek az értekezletek gyakorlati útmutatást adnak az évi munkaterv megvalósítására a megküldött anyag alapján. Ezekre az egynapos értekezletekre, ú. n. körzeti gyűlésekre elhozandók mindazok a hívek, akik alkalmasak a közvetlen apostoli munkára.

3501

1939

Decessum lugemus rursus duorum confratrum qui per decennia in vinea Domini laborantes gravi infirmitate labefacti, sacramentis tamen moribundorum pie muniti mundana reliquerunt.

Obitus Pauli
Németh et
Aloisii
Csizmadia.

Die 11. Octobris a. c. obdormivit *Paulus Németh* v-a-diaconus ad hon., parochus Garéensis, anno aetatis suae 71-o, sacerdotii vero 46-o. Anno 1893. sacerdos ordinatus qua cooperatur diversis in locis fungebatur usque ad annum 1911., a quo tempore paroeciam Garé benignus pastor animarum usque ad extremum vitae diem rexit. Anno 1936. honore v-a-diaconi decoratus est.

Die 1. Novembris annum agens 76-um pie in Domino obiit *Dr. Aloisius Csizmadia* parochus rudedonatus Püspökbogádensis. Anno 1886. ad sacerdotium eVectus post undeviginti annos in munere cooperaturis peractos administrator in Püspöklak, deinde anno 1907. nominatus est parochus in Kárász, a quo loco anno 1915. in Püspökbogád translatus est. Ab anno 1925., cum pensione donatus est, in quiete ducebat vitam tranquillam.

Animas denatorum confratrum piis omnium precibus triumque Sacrorum praescriptorum suffragiis enixe commendo.

3502

1939

Beneficium parochiale *Garé* per obitum sui pastoris vacans redditum patronatuique Vicariatus Gen. Eppalis obnoxium concursui publico usque ad 31. Decembris a. c. duraturo praesentibus exponitur. Sacerdotes dioecisani dicto beneficio potiri cupientes — dummodo in examine synodali sint approbati — velint suos recursus intra praefatum terminum mihi exhibere.

Concursus
pro parochia
Garé.

3503

1939

Josephus Schäfer v.-a.-diaconus, parochus Páriensis et *Georgius Reinhardt* Abbas t., v.-a.-diaconus, parochus Pécsváradensis erga preces proprias a munere schol. inspectoris relevati sunt, quod officium in districtu Értényensi *Francisco Fehérváry* parochus Koppányszántóensi, in districtu vero Pécsváradensi *Antonio Fényes* parochus Püspöknádasdensi commissum est.

Personalia.

Desiderius Angyal cooperatur Kővágószőlősenis nominatus est administrator ad int. in Garé. *Josephus Gyenis* cooperatur Gyulajensis missus est subsidiarius ad Pincehely. *Stephanus Vida* cooperatur Nagykőnyiensis in eodem munere translatus est ad Regöly.

3504

1939

A
missziókért.

Ismételten felhívom a lelkipásztorok figyelmét a missziók nagyfontosságú ügyére, amely az Anyaszentegyháznak kezdettől fogva legfőbb feladata volt és amely mindenkor elsőrendű gondját képezte. A hitterjesztés munkája kimondottan krisztusi és apostoli kötelesség, amelyről a történelmi világesemények közepette sem szabad megfeledkeznünk. A missziós ügynek hathatósabb előmozdítása céljából az Unio Cleri pro missionibus országos elnökének kérésére jelen soraimmal az alábbiakat rendelem:

1. A vízkereszti gyűjtés (afrikai misszióra) ezentúl a missziós vasárnapitól külön számolandó el és mindjárt vízkereszt után beküldendő az Alapítv. Hivatalba „Afrikai Misszió“ jelzéssel, amely azt január végén továbbítja az országos missziós központnak.

2. A missziós vasárnap (október utolsóelőtti vasárnapja) az eddiginél is fokozottabb mértékben megtartandó.

3. Felette kívánatos, hogy a hitterjesztési egyesületek — ahol még nincsenek — plébániánként szerveztessenek meg.

4. Végül kívánatosnak tartom, hogy kis Szt. Teréz-perselyek helyeztessenek el a templomokban a bennszülött papság nevelésére szolgáló céllal.

3505

1939

Házassági
perek meg-
előzése.

Minthogy az egyházi bíróságok előtt a legtöbb házassági per vagy vis et metus, vagy a házasság lényege, illetve lényeges tulajdonságai ellen elkövetett vétség alapján folyik, nem tudom eléggé hangsúlyozni a jegyvizsgálat nagy fontosságát. A lelkipásztorok a jegyvizsgálatok alkalmával kövessenek el minden lehető annak megállapítására, hogy nem forog-e fenn valamilyen elhallgatott körülmény, amely a házasságot eleve érvénytelené tehetné és az ilyen házasságok megkötését minden tőlük telhető eszközzel akadályozzák meg. Csak így módon lehet elkerülni a későbbi hozszadalmas és bizonytalan kimenetelű pereskedést, amely sok esetben a lelkeknek is nagy kárára van.

3506

1939

Lengyel
papok iuris-
dictioja.

A lengyel menekültek lelki gondozása érdekében gyóntatási iurisdictiot engedélyezek az egyházmegye területén működni kívánó mindazon lengyel menekült papoknak, akiknek saját Ordinariusuktól van iurisdictiojuk. Ezeknek nevei a Vöröskereszt Egyesület útján tudhatók meg s ezek részére nem kell külön kérelmezni a joghatóságot.

3507

1939

A nm. püspöki kar október 3-i üléséből kifolyólag megtiltom, hogy papok karingben vagy szertartások alatt fényképezzenek. Ez az eljárás a híveket botránkoztatja, akik elvárják, hogy fényképezés helyett a papok a szertartásokba kapcsolódjanak, illetőleg, hogy ha a szertartások végzéséhez vannak felöltözve, profán dolgoktól tartózkodjanak.

Papoknak tilos a fényképezés szertartások alatt.

3508

1939

A papságot és híveket, hivatalainkat és iskoláinkat nap-nap után árasztják el képeslapokkal, ragasztóbélyegekkal, emlékfüzetekkel, könyvekkel, plakettekkel stb., egyúttal valami egyházi vagy jótékony célra azok árát kérve. A püspöki kar legutóbbi ülésén hozott határozatával megtiltotta, hogy papok vagy egyházi intézmények ilyen küldeményeket a címzettek Ordináriusának engedélye nélkül terjesszenek és ha mégis megteszik, az elküldött ily természetű küldeményekért a címzettek minden anyagi felelősség alól mentesek.

Ragaszbélyegek, képeslapok stb. terjesztése.

3509

1939

A gépjárművel rendelkező lelkészek számára megfelelő mennyiségű motalkóellátás tárgyában közlöm a vall. és közokt. miniszter úrnak f. évi okt. 12.-én 3.704/1939. I. ü. o. sz. alatt hozzám intézett átiratát.

Gépjárművek motalkóellátása.

„Egy adott esetből kifolyólag a m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter úr 69.653/X-1939. sz. alatt arról értesített, hogy a személyi gépjárművek motalkó ellátása ügyében kiadott 62000/1939. sz. rendelet 5. §-ának 1. bekezdése k) pontja értelmében a bevett és elismert vallásfelekezetek lelkészei, így természetesen a megyéspüspökök is az A) kategóriába sorolhatók, amelynek igazolására az egyházi felettes hatóságok, a megyéspüspököknél a vezetésem alatt álló minisztérium illetékes.“

3510

1939

Jelen soraimmal elrendelem, hogy folyó évi december 10-én, vasárnap az egyházmegye valamennyi templomában befolyó perselypénz a nagyharsányi templom felépítésének segélyezésére fordítottassék. A befolyó összeget a plébániavezetők haladéktalanul küldjék be a Pécsegyházmegyei Alapítványi Hivatal befizetési lapján „Nagyharsányi templom“ jelzéssel.

A nagyharsányi templom építésére Perselypénz átengedése.

3511

1939

Anyakönyvi
adatok
kerestetnek.

Hozzátartozók személyi igazolásra a következő anyakönyvi adatokat keresik:

Metzler (Meczler-Meszler-Meczler) József Miklós keresztlevelét, aki 1796—97 körül Pécs környékén született.

Mihalecz Katalin keresztlevelét, aki 1815—25 körül született és állítólag Mohácson férjhez ment később egy ismeretlen nevű asztalosmesterhez s ott 1865—80 között meghalt. Mások szerint Dombóváron is tartózkodott, ahol rokonai voltak.

Trautwein János Dánielnek, T. Dániel és Belohlavetz Borbála 1816-ban Ipolyságon született fiának és Frölich Antónia Philippinának, F. Ferenc és Vosinger Antónia 1813-ban Selmecebányán született leányának házasságlevelét. Ezen adat megtalálója 20 P jutalomban részesül.

Tomassik Emilia keresztlevelét. Szülők: Tomassik Ignác József és Gyenis Anna. Születési év: 1832 körül. Születési hely állítólag Pécs, de itt nem található. Megjegyzés: Egyik fitestvére, T. Károly 1822-ben Kölesden született. Másik fitestvére, T. Frigyes, a högyészi grófi uradalomban jószágfelügyelő (igazgató?) volt. Ezekén kívül még két leánytestvére is volt, névszerint Fridrich Ferencné sz. T. Genovéva, és Wittmann N.-né sz. T. Anna. A megtaláló illő jutalomban részesül.

Aki a kérdéses adatokat megtalálja, jelentse mielőbb a püspöki irodának.

3512

1939

Irodalmi
művek aján-
lása.

Rövid idő alatt már második kiadásban jelent meg Tower Vilmos *Illeinkódex papok és szerzetesek számára* című könyve, melyet nem lehet eléggé ajánlani. Bolti ára 4 P, a szerzőnél rendelve (Budapest, I. Logodi-u. 9. l. 8.) 20 % kedvezmény.

Nagyon jó szolgálatokat tesz dr. Császár József szombathelyi szemináriumi rektor könyve is, mely *Zsoltárkulcs* címen a Breviarium zsoltárainak rövid és világos magyarázatát adja. 2·50 P-ért kapható a Martineum Rt. könyvkereskedésében Szombathelyen. Papnövendékeknek 2·20 P.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 22. Novembris a. 1939.

† FRANCISCUS m. p.
episcopus.

A kiadásért felelős: Dr. Erdélyi Gyula, szentszéki jegyző, Pécs.

Dunántúl Pécsi Egyetemi Könyvkiadó és Nyomda R.-T. Pécs.

A nyomdáért felelős: Wessely Károly igazgató.